

VIENYBĖ LIETUVŲ

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 17.

Brooklyn, N. Y., 22 d. Balandžio (April) 1908. m.
 ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Metai XXIII.

Mūsų vaidai.

Pas mus, Amerikos lietuvių paprastai vadinasi vaidais viskas, kas tiktai nesuaitaiko visokios nuomonės ir pažvalgos, jeigu tiktai ramum avinėlio būdu neseka paskui kieno nors išdirbtą taką, vadinasi vaidais ir esti neapkenčiamos. Vienok tų vaidų pas mus niekuomet nestoka. Kasmetai jų pilnai atsiranda ir toli nutyla, kol pilnai kokis ginčijamas klausimas neišsiriša. Visokios nuomonės pas mus vis pergyvena savo „vaidus“. Taip; gana garsūs vaidai buvo mūsų istorijoje šie: Šliupo su lenkais, Šliupo su kunigais, Burbos, Šliupo su visais kunigais. Tėvynės Mylėtojų Draugystės su kunigais ir su savo dešinišiais gaivalais, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje su kunigais ir paskui su savo dešinišiais gaivalais, Paryžiaus parodos vaidai, ant galo, tik porą metų atgal — socialistų su laisvamaniais. Smulkesnių viešų „vaidų“ kiek buvo, čionai ne vieta išskaityti — jų buvo dusyk ar trisyk daugiau.

Kada pažiūri į tuos garsiuosius pereinamus pas mus vaidus, kada pažiūri jau daug vėliau, tai pastebi, jog jie buvo neišvengtinai reikalingi, ir kad jie nenuėjo veltui. Tik per vaidus išsiaiškina nesuskaitoma daugybė gyvenimo klausimų ir susiranda keliai, kaip tuos klausimus išsiaiškinti. Be vaidų nėra progreso. Tyla tiktai grabe tėra naudinga, o ne gyvenime.

Vienok yra pas mus (taip ir pas kitų tautų žmones) ir visai bergėdžių vaidų. Katkarčiais keletas ypatų varys ir varys kokiam laikraštyje visai tuščius ginčus. Įdomu, kad didelių ginčų, ypač politišku ginčų pas mus nemėgsta. Ramesnieji žmonės juos kaip įmanydami gniauzia. Bet smulkius ginčus net užstaria. Sako: tai svarstome. Ir kada jau pušėtinai „įsisvarsto“, pradeda ypatingai net mazgoti kauliukus vieni kitiems, tai tik tada didžiama susisigrimba ir pradeda vieni kitus maldyti: „nekelkit jų vaidų!“ O patys maldytojai tik žiūrėk jau ir užbraukia maldomiesiams. Ant galo įsimaišo jau ir laikraščių redakcijos. Pasidaro originališkas ir juokingas choras, kaip va buvo Sus. Liet. Am. reikaluose arba štai tik ką dabar varžytinės socialistų su tautiečiais už artistų M. Petrauską.

Išsina jau tikri vaidai. Tą ant galo ir patys vaidinukai pamato, pradeda pabosti, meta šalin, ir tik kokiam laikui praėjus, spaudosi žiūrėdami atgal, kaip daug buvo paleista tuščių žodžių, žodžių ir žodžių!

Didelis yra skirtumas tarp bergėdžių vaidų ir naudingų ginčų. Bet da nemažai laikams, iki mūsų žmonės juos mokės atskirti. Ir kaip gi išmoks? Tik turėdami laisvą balsą spaudoje.

Pora metų atgal, kada iškiolo kontroversijos tarpe socialistų ir laisvamanių, kas būtų buvę, jeigu mūsų laikraščiai būtų uždare skiltis nuo įvairių balsų? Skirtumas tarpe minkštų liberalų (laisvamanių) ir kovojančių miesto proletarų būtų likęs neišaiškintas. Ar daug būtų buvę tuomi laimėta? Nė kiek. Buvo tai prisirpęs pas lietuvių politiškas klausimas, kaip ir pas kitas tautas. Nenurašius to vaisiaus dabar, jis būtų supuvęs ir būtų reikėję da vel ilgą laiką jį iš naujo auklėti. Pas mus tuo met išsirišo toks svarbus atsimimas, kurį mūsų išsivijos istorija labai stambiomis litomis užrašys. Nežiūrint nė į tą, kad tiems ginčams prasidėjus, tuli ramesni žmogeliai tiek juosius gaudė į santikos venterį, kad užtroškint; kiti gi žėgnojosi nuo jų, kaip ir nuo kokios negeros dvasios.

Politiški ginčai nė pas vieną tautą neišvengiami. Jie visuo met iškiša iš susitvenkimo nuomonų. Laisvamaniai buvo užtvenkinę socialistų žieškinius, savo siauroje, prieš-kuniginėje rievutėje ir kuomet nors tas tvenkinys turėjo prasmę viršun.

Bet lietuvių proletarų (Amerikoje) pergale ant laisvamanių neilgai tebuvo nesudrumsta. Pusantro mėto regis ėjo viskas gražiai. Apsiprato pa veikti laisvamaniai, susidraugino su socialistais tautiečiai ir rodėsi visos tautiškos ir tarptautiškos gyvenimo srovės eis pas mus greičium ir sątikliai pirmyn. Bet štai vel girdisi gandas: vaidai!

Pakol kas dar negalima aiškiai numanyti, kur tie kunkulai verda: ar klerikalų, ar tautiečių, ar socialistų skraiste pridengti. Bet jau kliukena. Nedovanai, net ir rami „Lietuva“ parašė pabaudžiamąjį vaidininkams straipsnelį. Girdisi ot jau kelintas mėnuo, kad kokie ten progresistai su kokiais ten socialistais nebetepla viename mieste. Girdisi,

kad kokie ten mitrus „teoretikai“ gauda už vuodegačių besislapstančius lietuvius „anarkistus“. Pasirodė spaudoje aiškinimai kokių ten „maksimalistų“, „social-revoliucionierių“, ir tik ką nebe teroristų. Ant galo, irgi spaudoje randasi „aiškinimai“ tik ką ne čionais pavardėmis kokių ten iš Lietuvos pabėgusių „eksprorijatorių“. Padviko demenciacijomis...

Reiktų tylėt, jeigu tas viskas užsibaigtų pas ypatas. Bet čia jau įtraukiama visuomenė. Jau eina ir į kitus laikraščius protestai, prieš tuos eis kontra protestai. Prie vaidų bus „aiškinimai“, prie aiškinimų — „išaiškinimai“. Ot čia jau bus bergėdži ir net blėdingi vaidai.

Mūsų kapitalistų valdžia tokių vaidų, tokių „aiškinimų“ ir tokių protestų tik ir belaukia... Tai puiki jai taika! New Yorko „World“ rašo, kad valdžios samdyti špieliniai rankioja didesniuose miestuose veiklesnių svetimtaučių vardus ir tokius listus siunčia į ateivių biurą. Tenai išnagrinėja po knygas, sujieško kas kada yra Amerikon atvykęs, kaip jis tuomlaik išredė, su kuom atvažiuo, kur važiuo, kuom pasisakė esąs ir tt. ir tt. Iš ten tokios žinios keliauja Vašingtonan. O iš ten? Reikia darsi protėt, kad ne dėlei kokios mylistos taip uoliai valdžia rūpinasi apie veiklesnius darbininkus. Niekas jai nepastos kelio, jeigu ji užsimanys ir vienus bei kitus deportuoti. Ne ką jai padarysi, jeigu vieną ar kitą ir laikraštį sustabdys, pasiremiant ant to, buk kursto žmones prie „anarkijos“...

Valdžia, žinoma, turi savo tikslus. To jai negalima ir už blogą laikyti. Bet argi ir pas mus nėra savo tikslų? Argi tautiškoji ir darbininkiškoji vienybė nepakužda mums, kad toji vienybė ypač dabar mums yra reikalinga, kada tokia milžiniška nelaimė-krisis užgavo visus mūsų kodus? Ar gi vieta dabar pas mus kalbėti nonsensus apie kokius ten, buk tarp lietuvių atsiradusius „anarkistus“, „maksimalistus“, „social-revoliucionierius“ ir „eksprorijatorius“, kad mes gerai žinom, jog nieko tokio pas mus nėra, ir kada mums prieš akis stovi baisi anarkija paties Amerikos su rėdymo?

Reikia pripažinti „Lietuvai“ teisybę, kad pas mus žmonės, tie kurie kovoja už anarkistus ir socialistus, nė vienų princi-

pų gerai nepažįsta. Tačiau reikia savęs užklausti, kaip gi žmonės juos pažį? Norint, kad visuomenė tokias sroves pažintų, kad pamatytų jų geras ir blėdingas puses, reikia nepersekioti vienkity, bet duoti spaudoje ir drągiau laisvą balsą. Tada nebus vaidų, tik moksliški gyvenimo pasiūlydžiniai.
J. O. Širvydas.

Prof. Kun. K. Jaunius.

Ir vel, kaip žaibas, liudna žinia aplėkė visą Lietuvą... mirė Jaunius.

Da teberaudam Kudirkos, da nenadzinov lietuvių ašaros dėl ankstybos Vaičaičio mirties, taip da neseniai palaidojom Baranauską ir Visinskį da neapango žolynais Biliuno kapas, kaip mes vel stovim prie naujai iškasto kapo: dabar palaidojom didžiausią lietuvių kalbos žinovą, kalbotyros milžiną — prof. Kun. Kazimierą Jaunį. Ir jis nelaiku mirė, kaip ir visi pamirėtieji didvyriai. Lietuva tartum tam tik ir gindo minties galiūnus, kad greičiau galėtų verkėti ant jų ankstybo kapo...

Jaunius buvo garsus dėl savo mokslo ne tik pas mus Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose; jį gerbė ne tik lietuviai, bet ir svetimtaučiai. Užtat visiems lietuviams labai žinotina, kaip gyveno, ką paveikė ir kokius vargus vargo jų garbingas tautietis.

Jaunius gimė Gegužės 6-tą dieną 1849 m. Kvedarnos parap. Lembo kaime, Kauno gub. Raseinių apskrityje. Jo tėvai buvo lietuviai ukinkai. Sulaukęs tam tikrų metų Jaunius pastojė Kauno gimnazijon, kurioj jam mokslas sekėsi labai gerai. Baigęs gimnaziją stoji ten pat Kaune Dvasiškoj Seminarijon, o paskui nuvyko Peterburgo Dvasiškoj Akademijon, kurią pabaigė 1882 metais. Kadangi budamas seminarijoj ir Akademijoj Kaz. Jaunius gerai ištyrė ir pažino lietuvių kalbą, tai iš Akademijos tapo vel parkviestas Kauno Seminarijon, bet jau už profesorių, kur išbuvo iki 1892 m. Jis ir tada žinojo jau nemažą kalbų. Seminarijoj jis iš pirmo išguldinėjo lotynų kalbą, o

paskiau tarp ko kito ir lietuvių kalbą, kuomet pasitraukė Baranauskas.

Čia jam beprofesoriaujant atsitiko nesuipratimas tarp jo ir vyskupo Paliulionio; dėl tos priežasties Jaunius tapo prašalintas iš Žemaičių vyskupijos. Nuo to laiko prasideda karčios Jauniaus dienos...

Nebeturėdamas vietos, Jaunius atvyko į pietų prieglaudą Peterburgan. Čia atsirado žmonės, kurie geriau suprato jo vertę, negu Kaune, ir paskyrė jį klebonu į Kazanių. Budamas Kazanių jis irgi daug rūpinosi kalbų tyrinėjimu: visą atliekamą laiką pašėzdavo savo numylėtam mokslui. Beklebonaudamas jis čia sunkiai apsirgo ir dėl ligos turėjo apleisti tą vietą. Išgijęs vel atvyko Peterburgan, kur nuo 1899 m. iki 1906 m. Dvasiškoj Akademijoj išguldinėjo graikų ir žydų kalbas. Iš pirmo čia jis turėjo didelį pasisekimą; jo giliai moksliškos lekcijos ir iškalbingumas pritraukdavo daug klausytojų; bet pabaiga buvo verksminga. Visai atsidavęs mokslui Jaunius pradėjo tankiai apleidinėti lekcijas, o ant galo beveik visiškai nebedidytį savo priėdermių. Tada tas garsus mokslo vyras tapo ten... nebereikalingas. Nuo 1906 metų jis turėjo iš Akademijos išvažiuoti ir gyventi lig mirčiai visų apleistas mažam, šaltam ir drėgnam kambarėly, teturėdamas 50 rub. pensijos kas mėnuo.

Mirė Jaunius staiga, širdies liga, Vasario 25 dieną ryto 11 valand., turėdamas 58 metus amžiaus. Kokios buvo liudnos jo paskutinės dienos, tokia ir mirtis: nė draugai, nė pažįstami nematė, kaip jis užgęso, atsiveikino su ta šalim, kurią jis taip mylejo, dėl kurios visą amžių dirbo, kurios vardą plačiai pasaulyje pragarsino, bet kuri nemokėjo jo paguodoti.

Vasario 28 dieną šv. Katriynos bažnyčioj už Jauniaus dušią buvo maldos su mišiomis, paskui du pamokslu: lenkiškas ir lietuviškas; lietuviškąjį pasakė prof. K. Maciulevičius. Paskui nemažas žmonių būrelis nulydėjo jo kuną Varšuvos stotin, o iš ten nuvežė laidoti Kaunan, kur jis praleidė geriausias savo jaunystės dienas. Nabašninkas išėjęs iš Akademijos irgi prašėsi Kaunan priimti, bet nebuvo tada kam jo priglauti... Dabar išsipildė jo noras: atrado sau atilį ant Nemuno kranto.

Lai nekuomet neišdils jo garsus vardas mūsų širdyse!
„Liet. Uk.“

Kas bus su religijomis?

Paziūrejus į senovės žmonių gyvenimą, matome, kad pas visokias tautas religija (tikėjimas) loše pirmiausia ir svarbiausia rolę. Siandien religijos taip pat stovi prieš akis visų tautų, kaipo rustus ir būtina reikalaujantis išrišimo klausimas. Bet dabar religijos turi jau visai kitoniską išvilgį — josios pergyvena savo krizį ir po to krizio kas atsitiks, nieks nežino. Klausimas labai neįspėtinas: ar da užsiliks religijos žmonijoje, ar jos bus visiškai pripažintos už nebereikalingas ir net naikinamas?

Visuose taip vad. lotyniškuose kraštuose, tai yra kur katolikų bažnyčia buvo labai stipriai įsigyvenusi, pasirodo perlužis; didesnėji dalis inteligencijos, apšviestųjų ir susipratusių darbininkų pradėjo traukyti ryšius su Rymu. Prancuzija per daugelį šimtmečių buvo vadinama „krikščioniškoji tauta.“ Kas gi dabar ją bevadintų krikščioniška? Jos pėdomis žengia Italija, o įkandėmis jos užpakaly seka Ispanija ir Pietų Amerika. Perbėgę akimi teutonų (vokiečių) ir slavų (rusų, lenkų ir tt.) tautas Europoje, randame, kad tenai didžiama apšviestųjų luomų paniro bedievybėna. Iš baltosios papadermės žmonių, dar tik rasime anglo-saksus Anglijoje, šiaurės ir pietų amerikiečius, taip gi ir Australiją, tarpe kurių krikščionybė da įstengiasave užlaikyti, ir parodyti svetui, kad ji da turi dvasišką pajėgą. Vienok ir šiuose kraštuose istoriška žmonių tikyba tapo sužagta naujomis mokslo ir socializmo idėjomis. Paziūrekit į plačias minias: kaip jos su religijomis nebeužganedintos! Bus-bus prie kurios nors prislipę ir tik pamatom, kaip buriai nuo tos atskyla ir sutveria naują sektą. Naujos religijos pasirodo visuomet kame nors geresnės, pažangesnės ir labiau pritaikintos prie žmonių gyvenimo. Todėl jau ir tarp anglo-saksikųjų tautų įvyko pilnutelė religiška revoliucija.

Religijų krizis nepraalenkė nepalietę ir Azijos, civilizacijos lopšio; visi apšviestųjų luomai Japonijoje, beveik iki vienam žmogui yra bedieviai. Tas vis kas daugelį jų

reikia, ir kiekvieną sociologijos studentą verčia spėti, kurlink religija eina? Dar niekuomet, žmonijos istorijoje religija neturejo tokių sopulių konvulsijų, kaip dvidešimtam amžiuje.

Ką tas apsišiekimas nori pasakyti? Kokios pajėgos kruta užpakaly tos didelės religijų revoliucijos?

Pirmutinę vietą čia reikia duot naujoviniam mokslui ir istoriškoms atradimams, kurie sugriovė legendas apie sutvėrimą svieto ir žmogaus; naujovinis (modernistų) mokslas išrovė iš minties apsišvietusių tikėjimą į senovės raštų neklaidingumą. O tas juk ir yra didžiausias religijos pavojus; tikėjimas į šventumą senųjų raštų yra kiekvieno tikėjimo pamatu.

Ant antros vietos stovi ir gi mokslas, tai yra kiti mokslo nuopelnai. Matyti, mokslas ne tik išaiškino senovės legendų ne tikrosias puses, bet sužinojo ir iš kur tos legendos arba pasakos yra atsiradę; sužinojo, iš kur religijos užgimė, kaip jos užaugo ir kodėl jos užaugo; mokslas pastebėtinai aiškiai susekė tikėjimų pradžią ir kunigijos atsiradimą. Kada žmonės nors paviršium pradėjo nuvokti, jog ne dangiškos galybės valdo pasaulį ir žmones, bet nepasiekiami gamtos įstatymai, tai jie sukilo prieš senovę. Ir religijos karės buvo taip jau kruvinos ir ilgos, kaip ir dabar iškylančios visame sviete politiškos revoliucijos.

Tad mokslas parodė žmogui, jogei jis yra žmogumi. O kada žmogus save pažino ir pradėjo savimi branginti, tai nupuola kaina dangiškujų galybių. Ypač da ir dėlto, kad mokslui besiplėtojant, pranyko tikėjimas į stebuklus; ir iš tikro šiandien dangiškosios galybės susisaramatino mokslo, nes jokio stebuklo nebeįvykdo. Stebuklų nebematant, puola ir religijos, nes jos iš senovės buvo paremtos ant stebuklų, kurių tamsių žmonės uors nematė, bet tikėjo.

Trečia ir didžiausia priežastis religijų puolimo yra ekonominės permainos žmonijoje. Reikia įsitęsti, kad dievobaimingiausi žmonės tėra ant kaimų, laukų ir giriose, o bedievy bėprasideda miestuose.

Matydamos, kad atsiliepusios draugės nori kuogreičiausiai, suvieniję spēkas, imtis už darbo, nutarėme susaukti moterų susivaižavimą pirmoje pusėje berželio mėnesio Brooklyne, N. Y.; vietą ir dieną pranešime vėliau.

Moteris, kurios pažįsta ir atjaučia sunkų moteriškės padėjimą, netik šeimynoje, bet ir draugijoje, ypatingai dabartės, kada kapitalizmas viešpatauja suverdamas visą sunkenybę ant moteriškės sprando, privalo vienytis ir suvienytomis spēkomis išjieskoti priežastį šitos moterų sunkenybės ir stengtis pašalinti ją.

Neturime laukti; neturime tikėtis, kad gal kada pats per save įvyks toks surėdymas, kada moteriškė turės žmogaus tiesas; nes jei ji ir turėtų jas, o nepažintų jų, arba nemokėtų iš jų naudotis, tai bus tik vergė, kaip ligišiol kad buvo.

Šesers! nelaukime, sudėję rankas iki vyrų mums iškovos lygias tiesas; nes istorija liudija; kad, „viltis kiekvieno pavergto luomo turi būti savyje.“ Nepaveskime savo reikalo kitiems aprupinti, bet rupinkimės pačios, ką galime geriausiai padaryti susivieniję.

Taigi draugystės ir pavienės draugės, apsvastykite gerai šitą reikalą ir prisirengkite prie susivaižavimo, kur galėsime išdirbti savo darbui programą ir susiorganizuoti. Nepalikite svarstymą iki susivaižavimui, bet prisirengkite iš kalno, kad būtų galima greičiau ir tvirčiau darbą užvesti; ir nepamirškite, kad pasekmingumas susivaižavimo ir organizacijos priguli nuo jų pačių.

Draugės, turinčios kokius patarimus arba norinčios ką daugiau patirti link šito dalyko, malonės kreiptis šitumi adresu: *Miss M. M. Rice, General Delivery, New York City.*

Užviečiame visas moterų draugystės prisijūti savo atstovus; taipgi ir pavienės moteris, norinčias prisidėti prie šito taip kilto, nors sunkaus darbo, kviečiame dalyvauti su sivažiavime.

Jūsų, dėlei moterų išliuosavimo iš tamsybės ir vergijos, Vardan Lietuvaičių Apšvietos Draugystės

Komitetas.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspaudinti.

ATSISZAUKIMAS IN MOTERIS.

Jau kiek laiko atgalios, mūs Lietuvaičių Apšvietos Draugystė, Brooklyne, N. Y., ant savo susirinkimų svarstė reikalingumą moterų organizacijos—Sanjungos, kurios tikslas būtų apsišvietimas tarp eavę ir platinimas apšvietos tarp mūsų nelaimingų seserų, su tam tikrai parupintais lapeiais, knygomis, prakalboomis, gvildenant moterų klausimą ir jų gyvenimą; ir tokiu būdu prirengti jas prie dalyvavimo, viešuose dalykuose ir prie atgavimo savo žmogišku tiesų. Tą atradome būtina reikalingu.

Su šituo mieriu išsuntinėjome atsišaukimus per laiškus, aut ko gavome širdingus pritarimus ir paraginimą, kad kuoveikiausiai įkuntume mūsų užmanymą.

Matydamos, kad atsiliepusios draugės nori kuogreičiausiai, suvieniję spēkas, imtis už darbo, nutarėme susaukti moterų susivaižavimą pirmoje pusėje berželio mėnesio Brooklyne, N. Y.; vietą ir dieną pranešime vėliau.

Moteris, kurios pažįsta ir atjaučia sunkų moteriškės padėjimą, netik šeimynoje, bet ir draugijoje, ypatingai dabartės, kada kapitalizmas viešpatauja suverdamas visą sunkenybę ant moteriškės sprando, privalo vienytis ir suvienytomis spēkomis išjieskoti priežastį šitos moterų sunkenybės ir stengtis pašalinti ją.

Neturime laukti; neturime tikėtis, kad gal kada pats per save įvyks toks surėdymas, kada moteriškė turės žmogaus tiesas; nes jei ji ir turėtų jas, o nepažintų jų, arba nemokėtų iš jų naudotis, tai bus tik vergė, kaip ligišiol kad buvo.

Šesers! nelaukime, sudėję rankas iki vyrų mums iškovos lygias tiesas; nes istorija liudija; kad, „viltis kiekvieno pavergto luomo turi būti savyje.“ Nepaveskime savo reikalo kitiems aprupinti, bet rupinkimės pačios, ką galime geriausiai padaryti susivieniję.

Taigi draugystės ir pavienės draugės, apsvastykite gerai šitą reikalą ir prisirengkite prie susivaižavimo, kur galėsime išdirbti savo darbui programą ir susiorganizuoti. Nepalikite svarstymą iki susivaižavimui, bet prisirengkite iš kalno, kad būtų galima greičiau ir tvirčiau darbą užvesti; ir nepamirškite, kad pasekmingumas susivaižavimo ir organizacijos priguli nuo jų pačių.

Draugės, turinčios kokius patarimus arba norinčios ką daugiau patirti link šito dalyko, malonės kreiptis šitumi adresu: *Miss M. M. Rice, General Delivery, New York City.*

Užviečiame visas moterų draugystės prisijūti savo atstovus; taipgi ir pavienės moteris, norinčias prisidėti prie šito taip kilto, nors sunkaus darbo, kviečiame dalyvauti su sivažiavime.

Jūsų, dėlei moterų išliuosavimo iš tamsybės ir vergijos, Vardan Lietuvaičių Apšvietos Draugystės

Komitetas.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspaudinti.

Prie klausimo: kas yra tauta?

„VL.“ 4 N tulas nežinomas klausia redakciją, idant jam paaiškintų, kas tai yra „tauta“ „tautiškas“ ir „tautiečiai.“ Redakcija šiek-tiek paaiškinti, kviečia skaitytojus apie tai svarstyti ir išreikšti nuomonę. Nors ne daug apie tai suprantu, bet pasinaudodamas užkvietimu, nuo savęs išstariu porą žodžių.

Kas atidžiai perskaitė knygą „Etnologija“ arba mokslas apie žemės tautas tai, ag lejo iš jos suprasti, kad kiekviena tauta turėjo savo pradžią, ne atskilo viena nuo kitos. Tą parodo ir istorija, kad senovėje buta nesuskaitomos daugybės tautų, kitos buvo net gana galingos. Bet amžiams bėgant jos nesiskaldė vėl į smulkesnes, tik liejo si. Ir šiandien susiliejinam tautų paakiuri atsitinka. Paimk pavyzdin tik Rusiją. Seniau ten buvo daugybė kuni-gaikištųjų, o šiandien ne tik tai jos visos susiliejo į kruvą, bet dar patraukė po savim ir svetimus kraštus: Lietuvą, Latviją, Lenkiją, Finlandiją, Kaukazėnus, Siberiją ir kt. ir kt. Visos tos tautos akise svieto dabar yra žinomos po vienu vardu—*Rusijos tauta*, nežiurint į tą jog tūnai į pusę šimto yra skirtingų kalbų, religijų; susideda giminės iš įvairiausių papročių, prietarų, padavimų ir kilmės.

Todėl tauta nereikia kokią gentę ar plotą žemės, apgyventą vienodai kalbančių žmonių, bet yra tai susicentravusi žmo-

nių valstybė. Tauta yra bile kokiagamtos gyvūnų ir gaivalų rūšis: žmonių tauta, žvėrių tauta, medžių tauta, augalų tauta ir tt. Lietuviai, rusai, vokiečiai; baltieji, juodieji, geltonieji ir tt. ir tt.—yra kitokios padermės žmonės, bet visi priguli į žmonių tautą. Žmonės nebesiskaldo į mažesnes dalis, bet kasykis susimetą į didesnes ir eina prie visatinio susivienijimo, prie susijungimo savo tautoje. Kregždė ir vanagas yra du skirtingi gyvūnai, bet priguli prie vienos, būtent paukščių tautos. Ir taip toliau su viskuom ant svieto.

Tauta yra giminių gimine, arba veislių veislė.

Atgijas.

NORINTIEMS APSISZVIESTI ZODELIS.

Salia Mushegan, Mich., tu las Louis P. Haight vienas Olivet College (kolegijos, mokslavietės) direktorių turi apie 500 akrų žemės ir buda mas vienu iš tų geraširdžių norinčių pasidaruoti žmonijos gerovei, jis turi užmanymą ant tos žemės uždėti mokslavietę, kurioje galėtų mokintis biedniausi vaikai, dirbdami už mokslą pragyvenimą ir drapanas.

Tą ypata aš gerai pažįstu; jisai yra čia žinomas, kaip daug gero darantis beturčiams mokslieiviams, ir jo norai yra geri. Dalykas tenai dabar taip stovi, kad jau yra du lietuviai, o toji ypata užimta gavinu mokytojų ir tt.

Umu laiku galėtų rasti tą nai vietą keletas jaunų, norinčių mokintis nevedusių vyrų.

Taigi, jeigu yra koks jaunas vyras, norintis mokintis, ypatingai katras rastųsi be darbo, tegu rašo man, o aš busiu laimingas, jeigu galėsiu pasitarnaut. Kreipianties, atminti, kad aš studentas ir neturiu per daug laiko; taip kad didelių ceremonijų netikėkit. Vienok, noriai, kiek galiu pasidaruosiu.

A. Pebratis,
Olivet, Mich.
College.

Kritika ir bibliografija.

Kent kaltas, kent nekaltas. Vaizdelis. Žemaitė parašė. Vilnius, 1907.

Trumpai pasakant, vaizdelio turinys yra šoks. Dedasi tai Lietuvoje. Degtinės sūkrovoje (monopolijū) tarnauja mergina Marė. Tolimas jos giminaitis, Juozas stengiasi merginą apšviesti, suteikia jai knygotes ir darinėja gražius patarimus. Bet jo trisias eina veltui, nes ant Marės turi įtekmę kits vaikas, vardu Jonas. Tas Jonas girtuok liauja, vagišauja ir nakvoja zydo postalėj. Žodžiu sakant — tai tipiškas Lietuvos miestelių padauza. Šviesi Juozo tekmė ant merginos, visuomet tampa išpučiama nuodingu Jono kvapu.

Reikia primint, kad tai rodo dedasi revoliucijos metu, kada kaimuose sukilimai prasidėjo ir apsišiekė uždarinėjimais raštinių bei monopolijų.

Bent kad plešikų atyda buvo atkreipta ant monopolijų, kaip ant ypatingo šaltinio pasi-pelnyūni. Policija ir sargybiniai darbos išsijuso.

Štai vienu metu girtuoklis Jonas prikalba Marė, kad padėtų apipieštą monopolijū, kuriame ji tarnauja. Ji pasiduo da. Vakare palieka neužskleštas duris ir Jonas su kitu plešiku įlenda monopolijū, apsvaigina smugiu į galvą pabudusią monopoliaus „poniū“ ir išplėšia pinigus. Marė arė tuoda į apkala pančiais. Prasišada tyrinėjimai. Ji užsigina nieko nežinanti.

Vakarykščiai buvo pas Marė užėjęs Juozas, per-pėjo ją, kad nesibičiuoliautų su Jonu, nes apie šį pradeda žmonės labai negražiai kalbet. Bet Marė netiktai jo pamokinimus su paniekinimu atmetė, bet dar sviedė jam, kad atsiimtų neper-skaitytas knygotes. Tą Juozo apsilankymą kas ten matė ir po apipiešimo monopoliaus puolo ant jo nuožvalga, kad jis ponią užtrenkė ir visą tą darbą atliko. Ji suima ir girta policija kankina. Kankina žveriška ir įmeta į šaltą kambarį.

Tuom pat laiku poni atgija ir pasako, kad žmogzu dis ir plėšikas yra Jonas. Ji suima ir eina Juozo paleist.

Bet jau buvo pavelai: ji jau randa pastirusi, negyvai užkankintą...

Linkmė (tendencija) šio apsakymelio dvejopa: parodyt, kokią blėdį atneša nenorėjimas apsišviesti ir kaip netikusi bei nedora yra Lietuvoje policijos sistema.

Knygutė yra linkėtina visiems mūsų knygyneiliams.

Kratikas.

Audru dukte.

Parašė Menkuti s

Nugrimzdusi mintise, tarsi jurių gelmėn, ji sėdi.

Nors nesijuokia, bet ir nenuliudus...

Jos mintis, kaip pavasary vyturėlis, iškilusios augštai ir lenkia i tolį. I tolimą šalį... Ten kur jurės bučiuojasi su dangumi.

Ji sėdi ir tyrinėja bangas. Stengiasi išrišti bangų mislis, įspėti bangų norus ir geismus...

Bangų norai ir geismai esti taip patūs ir gilūs, kaip jų motina—jurė... Jų mislis, kaip jų auklė — audra...

Jurių bangos nepakakina-mos. Per amžius jos supasi ir geidžia... Jų geismai slaptūs ir vilijingi, kaip naktis.

Bangos atslinksta prie jos kojų... basų kojų. Savo šlapiu, vėsum liežuviu jas ložo... Vilioja su savim.

Bangų akise spindi geduly stė.

Bet ji to nepaiso, jai tas nerupi... Jos mintis iškilusios augščiau bangų; retkarčiais nusileidžia ant minkštų, putojančių bangų ir sykiu su jomis juiršiomis supasi ir vėl pakyla, kaip vanagas, kuris nemėgsta ilgai ant vietos tupėti ir skrenda.

Sėdi ji, nekrusteldama... Tyliai sėdi... Sėdi tarsi pri-

kalta, tarsi suakmenėjusi. Lyg artisto — skaptoriaus iškirsta stovyla.

Sėdi įsmeigusi akis į vieną vietą... Akis pilnos meilės gedulio...

Vėjas plavena jos palaidus juodus žvilgančius plaukus; mēto juos, į visas puses. Susuką lyg smilgas į gryžtes ir vėl išskedena, išsklaido... Jos plaukai apsiaučia jos pečius, tarsi skraistė.

Ką tik, ką tik ji mezgė tinklą... Tinklas jau baigiamas.

Ji įmezgė į tinklą visus savo jausmus, visus geismus... Įmezgė už vis stipriau karštą meilę.

Tinklas neužbaigtas guli šalia jos. Išpuolė jai iš rankų... Jos rankos be pajėgos, bejauslės... Guli ant kelių, nekruva.

Kada ji mąsto, jog Siekius ją myli, jos siela skrenda į dausas... Skrenda, kur amžinai giedrų, kur mėlynas eteras... Skrenda ten, kur žėri, lyg deimantai, mirijadai žvaigždžių. Ten, kur ištiesti minkšti, pilko ir melsvo dažo kaurai... Ten vaikščioja Audrų dukteries siela.

Ji myli Siekių... Pas jį nukrido jos mintis.

Jos mintis apvaldė meilės spēką...

Kadangi ji tiki, jog siekius ją myli. Jos siela skrenda į stebuklingas pasaulio pili... žėriučias pilis ir džiaugiasi... Nardosi ir šokinėja, tarsi zuvytė sriautely, kuris ringiuojasi ir sriuvėna per žalias žydinčias pievas.

Didelė ir skąisti yra jos tikyba, jog ją Siekius myli.

Jos tikyba, kaip žinycia prikvėpinta gintaru... Kaip žydinti lelija, augšta kaip Babilonijos bokštas.

Ji džiaugiasi, kaip gėlės žėdas, kaip žolynai pajutę karštoje džiovinančioj dienoj vandens lašelį.

Bet, kada ji pajunta, jog Siekius jos nemyli, jos siela tada lenda į skardžių plyšius, paneria į jurių gelmes, slepiasi taikumynuose.

Jos siela tada geidžia vicnuolystės. Viskas tada ją erzina... Tokiose valandose jos siela susitraukia, kaip paukštėlis lietingoje dienoj tūno susitraukęs ant medžio šakutės...

Siela plati ir bogalinė, kaip visata.

Siela nepažįsta rubežiaus...

Siela paklauso bangų upo. Bet siela nesiduoda visiškai pasivergti.

Siela žydi, kaip gėlynai; sprogstą kaip pumpurai; skleidžiasi, kaip lapai.

Vaiskumas sielą atgaivina. Žiaurumas ją užmigdo.

Siela gieda, kaip lakštingalė, kada tyku, giedru ir kvėpia.

Siela apsisupa keršto skraiste, kada ją užgauna ir skaudžia.

Siela lenda į olą, kaip vėžys, kada siaučia pasiutusi upo vilnis.

Siela prilygsta įspudžiams...

Siela augšta, kaip Alpai... Triukšminga, kaip Nijagaros vandenpuolis. Ir tyki, kaip Negyvoji jurė Egipte.

Skaistus yra jos Siekius. Ir ji ji myli.

Myli karštai!... Nors jis nuo jos toli. Bet ji siuncia jam

karštus, kaip pietų vėjas — bučius.

Nors jis toli,—nepasiekia mai toli... Ji apsupa, kaip vijoklis apie jo kaklą, savo rankas ir glaudžiasi jam prie krūtines.

Ji dega, kaip ugnis, kada svajoja apie Sėdikį. Jos jausmai kaista... Jos veidai rausta, kaip aušra.

Ji myli Sėdikį... Be galo myli!

Kada įstengs prisiglausti prie jo, kaip glaudžiasi apvynėlis prie išdidaus ir puikaus viršėio?

Jis ją suramintų, kaip motina graudžiai, nekaltai verkiantį kūdikį.

Jis pripildytų jos krutinę džiaugsmu ir ji linksmiai džiaugtųsi, kaip paukšteliai giriose ir pievose, išaušus pavasariui.

Ji myli, labai myli Sėdikį! Bet jis toli, toli...

Ji matė, kaip diena švintant Sėdikius sėdo į valtį... Stverė stipriai už irklų... Jos akys lydi Sėdikį.

Sėdikius išdidžiai, su narsumu, aplėdo krantą... Užsimojo irklais ir jo valtis pasileido plaukti į tolybę, palikdama už savęs baltą putų kaskiną.

Sėdikiaus akys giedrios, kaip verdantis pakrausėje šaltinis... Aiškios ir mėlynos, kaip padangės eteras... Žerinėtos, kaip žarijos. Jos Sėdikius yra skaitus, rimtas ir kiltadvasis...

Sėdikius narsus ir kiltas, kaip užgrodytas plienas.

Ji myli Sėdikį... Bet — jis toli!

Sėdikius gimė augštai, kalnyuose. Jis pažįsta smailius skardžius, per kuriuos švilpdamas lekia plačiais sparnais audra. Ant kurių viršūnių gulė sniegas ir augščiau, jų, lekioja areliai.

Jis pažįsta gilius tanisias daubas, kuriose vingiuojasi, šliaužioja žalčiai.

Sėdikius pažįsta jūrą...

Kada jūrė imdavo beprotiškai kvatoti ir šokinėti, jis slinkdavo prie jos ir sykiu juokėsi.

Kada jūra tapdavo rimtai kalnuota, jis sėdosi į savo valtį ir suposi.

Sėdikius pažįsta vaistus ir klampynes.

Begalinė spēkų gyvuoja Sėdikiuje...

Jis jaunias ir grakštus...

Sėdikiaus balsas skardus ir graudus, kaip bočių kanklės.

Sėdikius sklaido į šalis siuntančias kalvas ir neduoda progos apversti valtį.

Jo stiprios nenuilstančios rankos suvaldo valtį ant augštų siubuojančių kalvų.

Kada jis pažvelgia rusčiai, iš jo akių lekia ir pliska žalbai... Sėdikius griausmingas, kaip pats perkunas.

Kada jam grumoją kas užstoti kelią, nori jį sulaukyti, jo krutinė sinčia kerštu žerinėdas kibirkštis.

Sėdikius nenuilstančiai keliauja jūrą.

Sėdikius pamylėjo Audrašauklę...

Kada jis mąsto apie Audrašauklę, jo krutinėje siubuoja prakilnumo vilnis.

Sėdikius atvirai išreiškia savo karštą meilę Audrašauklei... Jis nieko neslepia...

Sėdikius nenuilstančiai ke-

liauja audrą jūra, pas Audrašauklę.

Sėdikiaus valtis lengva, kaip pukas, kuri mažiausias vėjo dvelktelėjimas pakelia į augštybes. Bet Sėdikius stiprus, jis ją suvaldo... Valtis paklauso jo norų.

Lengva Sėdikiaus valtis... Ji kiršta ir padirbdinta iš tukstančio metų pergėvenisio ar žuola...

Sėdikiaus valtis pažįsta liudnumą ir džiaugsmą; tylą ir audrą; giedrą ir rukus...

Sėdikiaus valtis pažįsta spėigus ir pugas.

Sėdikiaus valtės žėgliai balti, kaip vaidelytės prie amžinos, amžinai degančios ugnies šventame aržuolyne.

Sėdikius supasi lengvoje valtį...

Audrašauklė myli Sėdikį, bet ji neišsuduoda.

Ji nekenčia ramumo ir užaušimo.

Audrašauklė užsėdus ant savo sparnuoto žirgo ir žaibo greitumu aplekia pasaulio šalis.

Kada ji suraukia kaklą ir kada jos žirgas sužvengia ir papurto savo karčius, tada viskas kruta ir siuruoja, tarsi smilgos laukuose, lyg nendrės paažery... Tada kyla sparnuoti geismai ir viskas atbunda.

Trokšta tada koznas laisvės ir purto geležinius, giliai įkūną įsėdusius pančius.....

Audrų dukte atstumė į šalį savo nuliudimą. Įmetė į jūras ir paskandino.

Audrų dukte laisva, ji myli gyvastį, myli kovą.

Audrų dukte myli skaitumą, bet neapkenčia tuščius džiaugsmus.

Myli tikrybę, nekenčia melagystės; nenori savęs apgauti.

Nekenčia baimės, ne abejo nės, svajū ir miego.

Ji myli spēką... Myli pavasarį, myli laisvas skambias dainas.

Audrų dukte laisva ir laisvai skrenda jos giesmė.

Aš myliu kovą, myliu audrą,

Myliu grožę ir myliu giedrą.

Myliu tiesą, nekenčiu melagystės;

Išnykit svajos, svajos kudi-kystės....

Laiškai į „V. L.“ redakciją.

G. R.

Malonėkite pagarsinti Jūsų laikraštyje, kad verčiama A. Bebelio veikalą „Moteris ir Socialistizmas.“ Išversta jau didesnė dalis.

1908. IV. 16. Su pagarba Rėk.

Garbus Redaktorius:

Koks yra skirtumas tarpe užvardijimo Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Amerikos Lietuvių Susivienijimas?

Fr. Eismontas, CHICAGO, ILL.

Skirtumo nėra jokio; tikslai norint išartyti taip, kaip reikalauja lietuviškos kalbos sintaksis, tai ir prisineina sakyti: „Amerikos Lietuvių Susivienijimas“ Susivienijimo vardas

rodos, dėlto, seniau, tapo sukeimariuotas, kad ir visa Amerikos lietuvių raštiškoji ir naminė kalba tapo iškreipta į pagai anglų kalbos sintaktį.

Garbi Redakcija:—

Ar neišaiškintumėt šių keleto žodžių, kurių nė lietuviškuose žodynuose negalima surasti: 1) Azartas, 2) Avatė, 3) Bembrotas, 4) Išdirges, 5) Užėtkas, 6) Įdomus. Ypač šis paskutinis žodis taip tankiai lietuviškuose laikraščiuose vartojamas, o beveik visiškai nesuprantamas.

Laukdamas užganėditimo pasilieku su guodone

M. A. Zeltchius.

1) „Azartas“, angliškai, „hazard“ pas lietuvius retai vartojasi: jis reiškia: ant žut—but. Pavydžiu: „Jis bekažyruodamas įpuola azartan“, tai yra lošia neatsižvelgdamas, ar prašo, ar išloš; rizikuoja viskuom. 2) „Avatė“ lietuviško žodžio regis visai nėra. Yra tam panašus latviškas: „awots“, reiškia šaltinį, iš gilumų žemės išsimušantį vandenį. 3) „Bembrotas“ ir gi pas lietuvius nesivartoja. Yra tai suambrintas vokiškas žodis ir reiškia girą arba gerą padarytą iš naminio alaus, kuriame pirmiaus įmirko duonos plutas. Tik pas prūsų lietuvius tevirtojta. 4) „Išdirges“ vartojasi Kauno gubernijoje, vadinasi: pasileidęs, ištvirkęs. 5) „Užėtkas“ paimtas iš bielorusiško „užato“ tai yra medinių lentų žū sudinas, ceberys arba rėčka. 6) „Įdomus“—yra plačiai pradėtas vartoti žodis, tai: navatnas įstabus, įspūdingas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Apie dumos darbavimąsi labai mažai girdisi. Rods neseniai kai—kurie dumos atstovai buvo pakėlę vieną svarbesnį klausimą, butent apie gimstančios Rusijos tautos. Bet da jie nieko neįstengė toje linkmėj nuveikti. Rusijoje trustų klausimas žada visai neužilgo pavirsti į tokią opią žaidžą, kaip jis dabar persistato kituose kapitalizmo kraštuose, paveizdan: Amerikoje. Taip va: plieno ir geležies trustas Rusijoje jau pagavėdė po savim daugiau negu 60% pabriku ir uždėjo savo kontrolę beveik ant visų kasyklų, kur ima anglis ir geležies naugę (rudą). Tas trustas, sako duma, nevien prarys visus smulkesnius pabirkantus ir kasyklių savininkus, bet jis duos „bloga pavyzdį“ ir praves kelią organizuoti kitų pramonijų trustams arba sindikatams. Bet, ką galės duma padaryt? Ar gi caro valdžia gali sustabdyt trustų augimą, jeigu ji nepajėgia nė savo žemės nuovagišiu apgint? Štai visai neseniai tapo surasta Siberoje, prie upės Podžegirnos amerikų kapitalistų kompanija, kuri pasitiesusi geležinkelį, rausė iš žemių anglis ir vežė juos ant rinkų. Kita tokia pat kompanija barono Korfo vogė Rusijos turtus prie upės Kamčatkos. Ant Čuchotsko pusiausialio amerikoni atvirai pardavinėja žemę, kur yra

aukso gislos. Arba netoli Vladivostoko amerikonas Klarkson, nieks nežino, kaip jis uždėdė didelės angliū kasykles. Kiek milijonų turto svešimi trustai iš Rusijos išvagia! Kiek tuomi butų pakelta krašto gerovė ir duota žmonėms darbo! Bet valdžia to nemato. Ji ir nema'ys. Tą pamatys tik žmonių valdžia, kurios dabar Rusijoje nėra. Todėl veltui duma stengiasi trustus aprubežiuot. Didesni jos nuopelnai bus, jei ji savo spitrą valdžią apžabos ir duos veikti demokratiškai laudej.

Portugalija. Nors pirmaus perskaitę neaiškias telegramų žinias rašėm, kad į kortėžą (parlamentą), paskutiniuose rinkimuose pateko daugiau valdžios šalininkų, vienok dabar išsiaiškina, kad ne visai taip. Kortėžo didžiama visgi bus valdžios priešingų puseje. Atstovai susideda iš šiokių partijų: Atnaujintojai 62, pirmėiviai 59, neprigūmingi 17, tautininkai 2, republikonai 5, frankistai 3, disidentai pirmėiviai 7.— Riaušės Lizbonoje nenyksta. Arestai ir kratos tebesitrukia. Sostapileje tebėra karės padėjimas ir toks įtempimas, kad verbų nedėlią tapo apleistos visos bažnytines apeigos, iš baimės, kad ant kunigų neužpultų. Kunigai bijo ir pasirodyti.

Austrija. Prasidėjo aštikova ir teroras tarp valdžios ir Galicijos rusinų. Balandžio 12 d. jaunus rusinas, studentas našovė Galicijos gubernatorių, grapą Potockį, kurs buvo jau seniai atsizymėjęs žiaurumu linkui rusinų.

Prancuzija. Paryžiuje verda kova tarp darbo sanjungų ir darbdavių. Praėjusią savaitę pasirodė, kaip kapitalistai yra stipriai susiorganizavę: pareikalavus budavonių darbininkams pakelti mokesčius ant 5%, įvesti 9 val. darbo dieną ir prašalinti nepriklausančius į unią, darbdaviai uždarė daugelį pabriku, vadinasi, apskelbė lokautą, ir išmetė 50.000 žmonių ant gatvės, kas įtraukė apie 200.000 žm. ir iš kitų darbo šakų. Iš antros pusės vel pasirodė, kad pas Paryžiaus da didelė susipratimo stoka, nes atsirado tokių, ką nuo sanjungos atsitraukė ir prašosi ant senų išlygų priimt. Žinoma, kad apšvietos stoka. Juk per savaitę ar kitą lokauto laiku, nebut badu numirę.

Danija. Matydama valdžią, kad moterų judėjimas kituose kraštuose labai karštai svilina parlamentus ir reikalavimai balsavimo tiesų nesustoja nė prieš saldzius ministrų prizadus nė prieš žiaurių policijos leteną, sumanė gera valia išvengti ermyderių pasave. Praėjusią savaitę pati valdžia įnešė parlamentanštai kokį projektą: visi vyrai ir moteris, suaugę 25 metus ir mokantieji mokesčius, taip gi ištekeje moteris, kurių vyrai moka mokesčius, turi teisę, vietiniuose rinkimuose balsuoti. Žinoma, vietiniai rinkimai ne plačiau turi politikos spērą, bet visgi jau žingsnis pirmyn, ir žingsnis prie sulygi-

nimo luomų ir lyčių. Parliamentas tą projektą prėmė.

IŠ AMERIKOS

Kalėjime vaiduoklis.

Asheville, N. C. pavieto kalėjime atsirado vaiduoklis, kurs anot kalinių, juodos smėklos pavidale per naktis trankosi po kalėjimo karitorius, kabinėjasi ant grotų ir baisiai iššiepeję kalinius kalena dantimis. Tas jau traukiasi koks mėnuo. Kaliniai surašė petieją pas miesto šerifą, prašydami, kad juos perkeltų į kitą kalėjimą. Viršininkas ir šerifas iš pradžių netikejo jų žodžiams, ir pasirijo iširti. Iš tikro, atėję vidurnakty rado visus kalinius didžiainsiam nusiminime; vieni suklaupe meldėsi, kiti iš baimės buvo palindę po lovų, o du net apalpe. Šerifas ir viršininkas nors vaidylos nematė, bet girdejo iš kazi—kur išeinant nepaprastą užmą. Sako, kad tie „piktos dvasios“ šposai prasidėjo nuo to laiko, kaip vienas negras buvo kalėjime pakartas. Matytis, tas atsitikimas iššaukė ant ko nors galucinacijas, ir paskui nuo jo užsikrėtė kiti.

Lietus miestą paskandino.

Texaso valstijoje balandžio 17 d. perlėkė pasibaisėtinos audros ir lietus. Fort Worth miestelis beveik visas tapo paskandintas ir apie 3000 gyventojų neteko maisto nė pastogės. Kaslink žmonių, tai žinios dar nepraneša, ar ten praužvo kas, ar ne. Smarkus ir gausus lietus pakėlė vandenį vietinėse upėse, ypatingai upėje Trinity. Taip gi pasine tvanas miestą Cleburne. Čionai buvo didelis cirkus. Užėję audros išdraskė jo šėtras ir du nuožmūs levai išstruko ant laisvės.

Ką veiks Ruzveltas, vietos netekęs?

Dabartiniam mūsų prezidentui Ruzveltui jau baigiasi viešpatavimo dienos: ateinančiam rudeny užims jo vietą kas kitas, naujai išrinktas. Todėl Ruzvelto draugai suka sau galvas: ką veiks Ruzveltas, vietos netekęs? Kasdieną į Ruzvelto kanceleriją ateina pasiulymai įvairių jam vietų. Tarp ko kito, ir garsingas mėsos trustas „ Armour ir Ko.“, prieš kurį Ruzveltas mietus lauzė bekovodamas, ir tas pasiulė Ruzveltui kokią ten labai augštą ir riebią apmokamą vietą. Žino mat, kad Ruzvelto nuduota kova priešai trustus, greitai galės buti su dolerių pagelba paversta į kovą už trustus. Žinovai tvirtina, kad Ruzveltas vieną iš dviejų pasirinkęs: arba parsisamdyšes „ Armour ir Ko.“ trustui tarnaut, arba priimses milijonjeris Kernedžio pasiulytą profesorstės kreslą ir, žinoma, tarnauti plieno tr. stui.

Čaikovskio užtarytojai.

New Yorko, Philadelphiaijos, Chicago, Bostono ir kit. miestų įtekmingesnė buržuazija pradėjo širdingai triu-tis apie ateitį Rusijos revoliucionieriaus Čaikovskio, kurį caro valdžia jau 7 tas mėnuo laiko kalėjime ir da nė apkaltinamojo akto jam nejdavė. Balandžio 17 d. išsiūsta iš Ame-

rikos Rusijos ministerių pirmininkui Stolypinui antras telegramas, kuriame reikalaujama, kad valdžia pasiskubintų prie nagrinėjimo Čaikovskio bylos. Po telegramu pasirašo: New Yorko buvėsis mēras Seth Low, Chicagos mēras Busse, vyskupas Green, humoristas Mark Twen ir kiti.

IŠ VISUR.

„Potemkino“ maištininkus suėmė.

Rumunijoje, miestely Krimpina apygardžių inspektorius suėmė burelį rusų. Ištyrus pasirodė, kad jie buvo ant sukulsiuo Rusijos laivo „Potemkin“ ir iki šiolai slapstėsi po Rumuniją.

Agrariški sumišimai Airijoje.

Pradėjus valdžiai išvarinėti ukininkus, nemokančius dvarininkams randos, iškilo po visą Airiją ciela eilė sumišimų. Kaimiečiai pasirijo, savo įtaisytą ir per daugelį metų naudotą žemę nebeduoti ponams. Taigi ant kaimų buvo išsiūsta policija. Kaip kur ji i kaimus negalėjo prisitarti, nes buvo užkrauti keltai barikadomis ir dinamitu išardyti tiltai. Kitur gi įvyko kruvini susirėmimai ir iš abiejų pusių labai daug yra sužeistų. Taip daro Anglijos „liberališkoji“ valdžia. Išmeta laukan tuos kurie žemę dirba, o atiduoda tiems, kurie tuomi užsiimti visai tingi. Ar gi ne valdžios kala sau priešus?

Kad gi biau rėjasi Puriškevičium.

Vienas Rusijos laikraštis, butent „Nikolajevsky Kurjer“, rašydamas apie dumą, priminė apie tikrųjų rusų atstovą Puriškevičių ir pasakė, kaip vežėjai. (O Rusijos vežėjai mkoa gerai koliotis). Tuojaus susirinko vietiniai vežėjai ir nutarė prieš tokį sulyginimą užprotestuot. Proteste sako: „Mēs niekuomet taip nesikolijojam, kaip Puriškevičius. Ant galo mums labai skaudu ir skriaudu, kad mus, vežėjus stato ant vienos lentos su Puriškevičium. Mēs labai prašom redakciją, niekados nesujungti mūsų vardo su Puriškevičium. Mēs jo niekuomet tarpu savės neįileistume“. Po protestu pasirašo 102 Nikolajevsko vežėjai.

Nežiurint ant to, Puriškevičius sėdi dumoje ir sprendžia 120 milijonų žmonių reikalus!..

Bažnyčios kunigaikštis milijonierius.

Meksikos didžiameisty pasimire „apybiednis“ katalikų bažnyčios arki-vyskupas Prospero Sanchez. Kada jo popieras pradėjo vartyt, atrado turtą siekiantį su viršum du milijonu dolerių. Daugiausiai buvo aukso kasyklės, dideli dvarai, miestuose pabirkai ir palociai. Visas Kristaus įpėdinių turtas pateko jo sekretoriui, kuriam prieš mirtį arki-vyskupo užrašyta. Bažnyčiai—nė cento.

Tev. Myl. Dr. tes reikaluose.

Toronto Ont. Canada.

Mūsų TMD. kuopa da kartą viešai klausiamė centro komitetą, ar esame priimti į Tėv. Myl. Dr. ar ne? Mēs susitvėrėm kuopelę spalio 20 d. 1907 iš trijų draugų ir pinigų \$1.80 pasiuntėm centr. išdininkui p. Kazunui. Bet nuo to laiko da nieko nuo centro komiteto negirdėjom. Rašiau kelis kartus pas pp. Paltanavičių, Kazuną ir Ramanaučką, bet nieko neatsakė. Nežinome, nē kokis mūsų kuopos numeris nē kur pinigai dingę. Privalėjom mums gaut da praėjusių metų knygetes, ale knygius neprisiuntė. Meldžiame nors dabar mus priimti į draugiją ir pranešti mums numerį bei knygetes prisiųsti.

Kuopos varde, sekr. *K. Šemetala.*

Bx. 1037 Sta. C.
Toronto Ont., Canada.

Iš lietuviškų dirva Amerikoje

So. Boston, Mass.

Kovo 22 d. atsibuvo prakalbos. Atidarė prakalbas Griktas. Kalbėta trijose kalbose: lietuviškai, anglų ir lenkų. Kalbėtojų buvo nemažai. Beveik visų tėmą buvo: darbininkų judėjimas, bedarbis ir jos priežastis, socializmas, kunigija ir jos atgaleiviniai darbai. Vienas koks vietinis jaunas vyrukas taip su smulkmenomis nupasakojo kunigų nešvarius darbus ir kenkimą visuomenės reikalams, kad dievotėsnis žmonės dusavo, stebėjosi iš savo vadovų ir žėgnojosi. Kiti gi... dedami pasiepiant... kritika, juokėsi net... mi.— Po prakalbų jauni vyruikai dailiai padainavo marselietę. Tuo mi ir užsibaigė prakalbos.

Prieš prakalbas tą dieną kunigas Jakštis per pamokslą iškeikė socialistus. Esą, jie šėtono vaikai, pragaro tarnai sėja ištvirkimą tarp žmonių. Per tuos bedievius vaikai pradėjo užmiršti savo mirusius tėvus ir motinas, ir niekad nebeužperka mišų už šveistuvėna patekusias vėles. Pasakius prigriaudeno, kad nevaikščiūtų ant prakalbų; jeigu dažnosias ką buvus, tai nē už 10 dol. neduosias nuodėmių išsišimo.

Po pamokslui, ties bažnyčios durimis pasidarė triukšmas. Pasirodė, kad socialistai atėjo padalinti žmonėms lapelius, o bažnyčios tarnai užsipyė juos nuvaikyt. Tą išgirdęs kun. Jakštis, pasigriebė į rankas kryžių ir nubėgo pas lapelių dalintojus. Gal mislino, kad „šėtono vaikai“ kryžiaus pabugę nubėgs. Bet šie, kaip niekur nieko—dalino lapelius ir nē nēmislino bėgt. Tada kunigėlis pasiuntė savo tarną, kad pavadintų policmoną. Bet ir policmonas nėjo. Taip ir nuėjo su kryžiumi nieko nepėšęs.

Katalikas.

Brooklyn, N. Y.

„Vien. Liet.“ 15 N, tulas K. M. rašo iš Baltimorės ir priduria, kad buvo pas juos atvažiavęs siuvėjų organizatorius P. Akucevičius, bet nieko nepėšęs ir

vėl išvažiavęs. Nepėšęs gal dėlto, „kad ne ikvalios apsipaziņę su darbininkų reikalais.“ Korespondentas vienur nusk'ėdžia, kitar tiesiog klysta.

Klausimas su kokiais reikalais ir su kokių darbininkų? Aš žemiau pasirašęs, apie kurį ten rašo, esu gana apsipaziņę su reikalais „United Garment Workers of America“ (Suvienytų Amerikos rub-siuvių). Tiesa, kad nēsu apsipaziņę su kitų unijų reikalais. Bet juk vienam žmogui, kad ir organizatoriui, ne gi galima žinoti reikalus visų amatų, koki tik yra ant svieto. Savo amato reikalus aš ir Baltimorėje aiškinau labai plačiai. Tiktai gal nesulyg baltimoriečių nuomonės, kurie net po tris sykius kiti reikalavo tuos klausimus aiškint. Vienok manęs negali baltimoriečiai kaltint. Jie pats pripazįsta, kad... pas juos didelės ištvirkimas. Žinoma, nuo to iš negaliu išgelbėti, nē idėti naują supratimą. Katrie reikalaujate plačiai išmokti unijų rėdą, taktiką ir veiksmaurodžius, tie atsilankykit į New Yorką, į pačios unijos vyriausį biurą, kur ypatingai pasimokinstė.

Korespondentas turbūt nuo savęs pridėjo, kad aš buk sakęs, jog važiuėju tris savaitės ir jau daug unijų suorganizavau. Sakiau, kad važinėjū keturios savaitės ir suorganizavau tik vieną—Philadelphijoje.

Baltimorės unijos griuvmą ištyriau. Unija ten sunkiai gali užsilaikyt, kur darbininkai vienas kito neuzkenčia ir ja kaip žuvis žuvi. Daugiau hi buvo nusiskundimų, kad unija sukrovė rėdymo darbą ant vienos ypatos. Tai buvo „working delegat“; jis buvo podraug pirmininku, raštinniku ir išdininku. Pamišlykit: vienas žmogus turėjo pildyti ketverias pareigas! Ir da pasakui tam žmogui išpurvino rankas, kad jis neteisingsai su kapitalu užbaigęs. Nedyvai, kad taip unijai stovint atsirado ir klaidų, kurių juk vienas žmogus nebegalėjo išvengti. Ar tai čia daug buvo baltimoriečių supratimo pavesti tiek darbo vienai ypatai?

Bet visgi aš uniją suorganizavau. Nežinau, ar ji priklausys „U. G. W. of Am.“ ar laikysis nepriklausmingai—bent susirašė ir padavė savo pavardes 60 darbininkų ir komitetą išrinko. Na, o p. K. M. rašo, kad organizatorius nieko nepėšęs. Tai turbūt vėla pakrikdė, vėlei lydeka sudėjo karošas į grabą?

P. Akucevičius.

Brooklyn, N. Y. Klaidos atitaisymas.

Pereitame „Vienybės“ numerį 3-čias „Progreso Rateljio“ nutarimuose paragrafas skaitosi: „Susirinkimus laikyti kas trečių mėnesio nedeldienį nuo-čios 10 pietų“,... Tai klaida. „Rateljio“ priimta sekančiai: „Susirinkimus laikyti kas paskutinį mėnesio nedeldienį nuo 3-čios adynos po pietų“, ir kaip atpausta: „Draugelio salėj, 73 Grand st.“

Gardner, Mass. Čionai darbai šiek-tiek pasigerino, bet ir bedarbių žmonių ne trūksta.

Balandžio 7 ir 8 dieną čia lankėsi iš S. Bostono kunigas Gričius. Klausė išpažinties, vieniems zadėjo dangų, kitiems pragaru grumojo, žiurint, kas kiek davė. Už doleį da ir „dėkni“ pasakė, o už pusė-nieko. Ypatingai aiškino, kad mēs gyvenam tik Dievui ant garbės, todėl visai nesirupinkime turtus kraut, o sekime Kristaus pėdomis, kursai vargingai gyvena. Neklausinėjo, ar katras turi darbą, ar turi duonos kėsnį.

Per pamokslą socialistus amžinai prakeikė, į pragaro dugną juos pasmerkė. Jie esą priešai bažnyčios, kunigų ir darbdavių, kurie girdi tukstančius darbininkų užlaiko ir duoda pragyvenimą. Nebuvo kam atžerti kunigėliui, kad tegul jis eina pas darbdavius, gal ir jį užlaikys, kad taip geri. Kam da kunigas tuos centus kaulija iš darbininkų kuriems darbdaviai darbo nebeduoda. Aiškino kunigas Gričius, kad dabartinę bedarbę Dievas užleido už žmonių nuodėmes. Pasirodo, kad kunigas yra bedievis: užmeta Dievui kaltbę už krizį, tuom tarpu patįs Amerikos kapitalistai prisipazįsta, kad jie križį išsauke. Už tokį piktazodiavimą kunigėlis pulieka di desniu piktadariu, negu kapitalistas; dvigubai prisakalsta: meluoja ir bliuzniuja.

Darbininkų Draugelis.

Worcester, Mass.

Kovo 29 d. vietiniai lenkai socialistai buvo parengę prakalbas. Žmonių buvo nedaug, bijota buvo iki tai pačias dienas gar sint, kad kunigas nedažnotų. Dabar kunigai prakalbas labai keikia ir draudžia žmones, kad neitų. Lietuvių kun. Jakštis nepraleidžia nedeldienio nekeikęs. Nieko nėra juokin gesnio, kaip kun. J. pamokslai. Čia privesiu vieną kaip pavyzdėlį. „Kada žmogubuna doras, tai pikta dvase arba velnias ateina ir traukia žmogų prie piktų dalykų. Žmogus pripranta gundomas per piktą dvase, o kada jau paliaka nedoras, tai pikta dvase ji apleidžia ir eina kitų mediot. Žmogus likęs be piktos dvasios, eina bažnyčion, išpažįsta nuodėmes ir pasitaiso. Ta da pagrįžta įsiutusi piktoji dvase, bet žmogus jau nepisileidžia jos. Tada piktoji dvase atsiunčia septynis socialistus, kurie savo kalbomis pagadina žmogų ant visados, ir tada nē kunigas nē bažnyčia daugiau jau nebeataiso.“

Pasidėkavojant taip kvailiems pamokslams, „bedievyvė“ sparčiai platinasi.

Buvo bandyta surengti tarp-tantiškos prakalbos. Nutarta paimti didelę, nuo kokios 1000 sėdynių salę. Tokios salės yra turtingų buržujų rankose. Dažinojė, kad socialistai samdo, visur atsakė. Vieną salę buvom jau gavę. Bet kažikaz užėjo savininkui paklausti: bene iš Brooklyn mėš turėsią kalbėtojus. Atsakius, kad taip (nes iš tikro manėme ką nors iš ten užkviest). Tada savininkas at-

sakė, kad jei busės iš Brooklyn kalbėtojas, tai jis nebe leisės į salę ne gyvos dušios. Taip ir nepavyko. Rengėlietuviai ir lenkai.

M. Dusevičius.

Vietines zinius.

—Praėjusią savaitę atsibuvo New Yorko metodistų dvasiškijos 109-tas metinis susi-važiavimas. Apsvarstyta prajovias, kad darbininkai kas met nuo bažnyčios tolinasi. Nutarta: kunigai turi mokinties socijologijos ir prie jos pritaikinti Kristaus mokslą. Metodistai turi New Yorke 428 bažnyčias ir \$7.666.239 komunistiškojo turto. Bet tas tai turtas ir atstuma darbininkus, kurie nieko neturi. Kunigas Dr. Barnett viešai susi-važiavime apsisakė, kad tikis į socializmą. Esą „iš gelbekim bažnyčią nuo kapitalo, tada ji gelbės pati save. Ar mato dabar bažnyčia, per aukso akinius, kaip darbo žmonės kenčia? Ne. Ji nemato, ir da niekina socijalizmą, kuris tai mato. Socijalizmas reikalauja visiems žmonėms lygybės. Ir aš evangelijus skelbėjas, tikiu, kad valdzia meluoja, apskelbdama socialistus paikais fanatikais arba raudonrankiais anarchistais. Darbininkai bažnyčią apleido dėlto, kad bažnyčia parsidavė kapitalui. Išvaduokim ją!“

—Ateivių užveizdos namuose tapo sumtas latvis, Walter Upitta. Prie jo mat prikibo Rusijos šnipai, kurie dabar laisvai sau šeiminkauja New Yorko prieplaukose, ir reikalauja tą vyruką išduot caro valdziai; buk jie prirodą, kad Upitt esąs teroristas. Šis sakosi esąs revoliucionierius, ne teroristas. Pakol kas jį uždare kalėjime.

—Sveikatos komisijonierius Dr. Darlington pranešė akyvas New Yorko priaugimo žinias. Nuo sausio iki balandžio 1 d. š. m. užgimė 32.655 kudikiai, arba po 15 ant valandos. Apsivedimai sumažėjo, bet visgi gerai veda: per tą laiką apsiavedė 9.557 porų; nors pernai per tą patį laiką apsiavedė 11.750, taigi po š mta su viršum ant dienos!

—Balandžio 10 d. Tautiš-kame Name buvo Brooklyn liet. draugijų atstovų susirinkimas, dėlėi prisirušimo prie gegužinės šventės apvaikščiojimo. Nutarta apvaikščiojimą atlikti 1 gegužės, pėtnyčios vakare. Prisideda apie 10 draugijų.

—Brooklyn Lietuvaiečių Apšvietos Draugija rengia visos Amerikos moterų susi-važiavimą. Atsibus jis Brooklyn. Prieš tai yra daromi pasikalbėjimai ir diskusijos, kurios atsibus kas antrą subatą kiekvieno mėnesio, vakare, Tautiškojo Namu svetainėje. Mus prašo, kad praneštumėm apie tai Brooklyn lietuvėms moterims, kurias kviečia atsilankyti kaip ant minėtųjų pasikalbėjimų, taip ir ant Liet. Apšv. Dr. mėne siųjų susirinkimų, laikomų ten pat kas trečias nedeldienis, 3 val. po pietų.

PERŽVALGA.

—Federališkasis Suv.

Valst. Kongresas perleido naujus įstatymus apie pilietybę. Nuog šio laiko gavimas pilietiškų popierių apsisunkina jau netikėtai padidiniu mokesčių už jas, bet ir iš tekuškiosios pusės. Dabar jau nebeužteks to, kad norintis pastoti piliėčiu pasisako esąs geru žmogumi, ypač ne anarkistu; dabar teismadariai kvoš jo visą gyvenimą, o pažjuras į darbininkų klausimą, koki buvo jo tėvai, kokį mokslą yra pėrėjęs ir apie tp. dalykus. Aplikantas turės ativesti net du liudininkus, kurie po prisiega turės patvirtinti, jog teisybė kalba. Negana dar to. Dar bus vesti ištyrinėjimai, kas yra ir patįs liudytojai. Kadangi tai bus labai painus ir sunkus darbas, tai manoma tam reikalui įkurti visai naują Suv. Valstijų valdzios departamentą, kuris butų vadinamas „Pilietybės Skyrius“.

—New Yorko laikraščiai praneša, jog policija ir ateivių užveizda nužymėjusi esanti šitame mieste apie 50 ypatų, kurias seka ir tyko sumti deportavimui iš Amerikos. Jos beveik visos paeina iš Rusijos, ir esą policijos nužvelgtos, buk tai labai „pavojingi anarkistai.“ Ar tai tik tuščias pagrumsiojimas, ar teisybė, nieks nežino. Panašiai buvo rašyta lakraščiuose, buk iš Pittsburgo deportuosią 90 svetintaučių. Da nesigirdėjo, ar išvežė. Ar šiaip, ar taip reikia paliuti mūsų tuliems „publicistams“ bugnyti apie kokius ten neesančius „anarkistus“, „teroristus“, „maximalistus“ ir kitus. Tokiais juokais ir nonsensais gali tik policijai patarnaut ir nevieną visai nekaltą ypatą įkišt.

—„Lietuvoje“ vedasi karšti ginčai Chicagos lietuvių tautininkų su socialistais. Mat vyrai susivaržė už... artistą Petrauską: vieni sako, kad jiems priguli, kiti gi taip pat nenori atsižadėt nuo artisto nuosavybės.— Keistų ginčų kartais pas mus randasi!

—„Žvaigždės“ 16 N rašo iš Brooklyn koks J. R. šitokią zintutę: „Šito miesto lietuviai katalikai mėgsta „Žvaigždę“ skaityti... bedieviai pas mus jau pradeda viršų imti ant katalikų.“ Pasirodo, kad „Žvaigždė“ platina bedievius.

—„Tėvynės“ 12 N p. Ateivys iš naujo pajudina klausimą, kurs buvo pakeltas „V. L.“ N 7, apie reikalingumą lietuviu atstovo New Yorko prieplaukoje. Primines, kaip lietuviai ateiviai buna brukinėjami kaslegarnėje ir kad tas klausimas, tilpus sumanimui apie atstovą neatkreipė tuomet visuomenės atydos, sako:

„Draugystės ir parapijos praleido pro ausis, lyg ne jų žmonės reikalautų tokios pagelbos. Dėlto raginame visus iš naujo apie tai pagalvoti ir rupintis, idant užmantytis mierie kuogreičiausiai įvyktų. LSA. kuopos ant savo susiejimų te apsvarsto ir paduoda busenėiam seimui išrišti tą klausimą. Pagelbos suteikimas, yra tai visų viešas reikalas, prie kurio turi visi prisidėti be skir-tumo partijų ir nuomonių.“

—Mums rašo iš Lietuvos: „Reakcija smaugia. Kratos, areštai, gaudymas žmonių nuo 1905 m. Šiauliuose bus bent kelios politiškos bylos, tarp jų viena—„Kursėnų revoliucija 1905 m.“

—Vilniuje siaučia kratos po redakcijas. Kovo 14 d. krėtė „Vilniaus Žinių“ redaktorių advokatą J. Vileišį ir „Lietuvos Ukininko“ redakciijoje. Pastaroje paėmė nemaža rankraščių, o pas Vileišį apie 300 visokių nekalto turinio knygių.

—Artistui Lelivai valdzia uždraudė Vilniuje lenkiškai dainuoti. Taigi represijos siaučia ne prieš vienus lietuvius, bet prieš visus ne—rusus.

—„Vilniaus Žinios“ praneša, jog kovo 15 d. Peterburge pasimirė pirmų metų tekonologijos studentas lietuvis J. Bogdanas—Bogdanavičia. Priduria kad mirė iš „bado“...

—Vilniaus gubernorius nubaudė „Vilniaus Žinių“ redaktorių J. Vileišį 100 rub. arba dvi savaiti arešto už patalpinimą straipsnių: „Suvalkiečiai ukininkai“, „Prie mokyklų klausimo“, „Pasakykime sau teisybę į akis“ ir „Jie dziugiasi.“—Dukimas valdzios da ant to neapsistoja; gubernorius kabinėjasi prie inteligentų už prelekcijas: Vaclavui Studnickiui uždraudė skaityti lekeiją ant tėmos: „Apie socializmą.“

—Lietuvos moterų sanjunga turbūt nebus įknyntą ant progresyviskos papėdės, nes Vilniaus gubernorius neuztvirtino dabar sutaisytyjų jos įstatymų.

—Vilniaus teismo rumai pasmerkė P. Gaidelionį, buvusį „Lietuvos Ukininko“ redaktorių už patalpinimą N 31 1907 m. straipsnelio „Apie mokesčius“, vienam mėnesiui tvirtovėn.

—Suskaityta pasimirusiojo Peterburge prof. kun. Jauniaus turtas ir apkainuota verties... 140 rub. ir 15 kap. Palygius su kitais Lietuvos kunigais, kurie po keles dešimtis tukstančių mirdamai paliaka giminėms, gspadinėms, arba tankiausiai—valdziai, matosi didelis ir tarp kunigų gyvenimo skirtumas. Mokslo vyras Jaunius, kurs ir kunigu budamas idėjo Lietuvos kalbotyron milžinišką triusą, veik badu numirė. O tie, kurie dėlė mųšų tautos ir draugijos labo pirštu piršto naudėda, kapitalus sukrauna!...

—„Rankpelnis“ N 11 rašo apie rengiamąjį visų Skotijos lietuvių darbininkų susi-važiavimą. Suvaziavimo reikalą iššaukia, tarp ko kito, šie klausimai: apie liet. darbininkų priklausimą į vietines darbo sanjungas, apie pilietiškųjų tiesų įgijimą ir apie apšvietimą. Kovo 8 d. buvo Belšilėj prirengiamoji sueiga. Linkui unijų tapo parengta šio kijos rezoliucijos: 1. kad lietuviai butų lygūs unijoje su anglais ir lygų balsą turėtų visuose svarstyamuose; kad unija lietuviams niekur nekliudyty gauti darbą; kad lietuviai lygiai su anglais butų unijos užtariamai. 2. kad unija išleistų savo įstatymus ir atskaitas padavibėtu kartu su angliška-tumo partijų ir nuomonių.“

(Ziurek ant 6 pusl.)

Pazvelgus atgal.

SOCIJOLILOGIŠKAS ROMANAS

Eduardo Bellamy.

VERTĖ

Pranas Siulelis.

(Tasa).

— Bet koki būd galima yra tas atlikti mažai apgyventose kaimuose, kur tokių didelių įtaisų nėra? — užklauso aš.

— Sistema yra ta pati, — paaiškino Judita. — Pavyzdžių krautuvės kaimuose taip pat yra sujungtos su centraline pavieto krautuve, perduodančiomis triubomis. Pati centralinė krautuvė gali būti atstumu miesto ar kaimo koki 20 mylių. Perdavimas prekinių yra taip greitas ir į tenai, kad laiko išalkvoji mas mažai ką yra patėmijamas. Išlaidų sutrumpinimai, daugely sryčių tik viena triubų eilė jungia daugelį kaimų su krautuve. Bet tai nedaug susitrukdė tarpais pračina dvi ar tris valandas, iki apsteliavimas pribėva į namus. Tas ir atsitiko su manimi vienoje vietoj, kur aš praleidau pereiną vasarą, ir tiesą pasakius, man net tas jau pasirodė labai nepatėmijau *).

— Be abejonės, gal ir iš kitų atžvilgių kaimo krautuvės stovi žemiau už miesto krautuves, — patėmijau aš.

— Ne, — atsakė Judita — visame kitame jo taip gi yra geros. Pavyzdžių krautuvė, kuomaziau siame kaimely taip pat lygiai turi apstų išteklių pasirinkimui visokeriopų prekių, koki tik yra valstijoje. todėl kad kaimo krautuvė gana viską iš to paties šaltinio, kaip ir miesto.

Pakeliui aš patėmijau didelį namų įvairumą pagal jų didumą ir brangumą.

— Kaip išaiškinti, — paklauso aš, — tą skirtumą, jeigu visi piliečiai turi vieną ir tą patį pelną?

— Norintis visų pelnas yra vienodas, — paaiškino Judita, o vienok jo suvartojimas priguli visiškai nuo skonio kiekvieno piliečio. Vieni mėgsta gražių arklius; kiti, kaip ir aš, mėgsta gražius drabužius, yra ir tokių, ką velija gerą valgi. Mokestis arba randa, kurią ima valstija už tuos namus, yra visokeriopa, veizinti į namo didumą ir vietos dailumą; todėl kiekvienas ir gali rasti sau, kas jam patinka. Dide liuose namuose paprastai apsigyvena didelės šeimos, iš kurių daugelis moka; o tokios, kaip mus, šeimynos mažos jieškosi mažesnių ir pigesnių namų. Tas paeina visai nuo skonio ir parankumo. Aš skaičiau, kad pereinuose laikuose žmonės tankiai valdė namus ir dang turto taip ant niekų pralcizdavo, nors nebuvo reikalo; bet jie tą viską darė, kad save parodytų, idant žmonės skaitytų juos turtingesniais, negu jie ištikrųjų buvo. Ar ištikrųjų tas budavo, pons Vest?

— Turiu prisipažinti, kad tai teisybe, — aš atsakiau.

— Dabar nieko panašaus negali būti, todėl kad kiekvieno pelnas yra visiems žinomas; taip gi visiems yra žinoma, kad jeigu išleidžia kas iš vienos pusės, tai jis taupoja (ėdija) iš kitos.

PERSKYRIMAS XI.

Parėję į namus, radom kad daktaras dar nebuvo pagrižs, o ponios Lit taipgi niekur nesimatė.

— Ar tamista mėgsti muziką, mister Vest? — paklausė Judita.

Aš jai pradėjau darodinėti, kad, mano nuomone, muzika dėl žmogaus yra tiek kiltas daiktas, kaip pusė gyvasties.

— Aš turiu atsiprašyti už savo užklausimą, — tarė mergina. — Mūsų laikuose mes apie tai viens kito visai nesiklauskime, nes kiltumas muzikos visų abelnei yra pripažintas; bet aš skaičiau, kad jų są laikuose, dagi ir tarpe gerai išsilavinusių luomų atsiradavo žmonės kurie muzikos nemėgdavo.

— Mūsų žmones galima buvo patėisinti, — tariau aš. — Tamistai reikia prėminti, kad pas mus tuomet buvo labai keista muzika, kurios ir geriausi mėlėtojai negalėjo apkęst.

— Taip, — atsakė, — aš tą žinau. Man rodosi, kad ji ir man pačiai nebutų patikus. Ar nenorėtuomet paklaust, pons Vest, mūsų muzikos.

— Man bus labai malonu paklaust tamistos žaidimą, — atsakiau aš.

— Mano žaidimą! — sušuko ji, juokdamosi. — Argi tamista manai, kad aš Jums žaisiu ir giedosiu?

— Taip, aš bent turėjan viltį.

Patėmijusi mano susisarmatinimą, ji vėl pralinksmėjo ir tarė:

— Žinoma, mes visi giedame dėlei balso išlavėnimo, o kai kurie mokinas ant įvairių instrumentų žaisti dėlei savo ypatingo smagumo; bet profesionališkioji muzika kur kas yra prakilesnė ir pulkesnė mūsų laikuose, negu kas nors iš mūsų namuose gal

pažaisiti. Ir ta, tikrai saldi muzika taip lengvai mums yra pasiekiamą, kada tik tai mums užsinori jos paklausti, kad mes savo rankų žaidimą ir savo balso dainavimą ne nevadiname muzika. Mūsų valstybė dabar turi tam tikrą departamentą, į kurį paimti yra į tarnystę gabiausi dainininkai ir muzikantai. Jie tai valdo visą muzikę, o visuomenė ilsisi, daugiausia nė gieda ir ne žaidžia. Bet ar ištikrųjų norite pasiklausti muzikės?

Aš dar kartą užtikrinau, kad labai noriu.

— Na, tai eiva į muzikalinį kambarį, — tarė ji.

Aš nusekiau paskui ją į kambarį, lentomis išnuštą, ir poliruotomis medinėmis grindimis isklota. Aš jau buvau pasirošęs pažiūrėti naujų instrumentų, bet neradau kambarį nieko tokio, ką ir didžiausia ne vaidentuvės įtempime, butų buvę galima pavalynti muzikališku instrumentu. Mano susisarmatinimas, matomai, labai linksmo Juditą.

— Meldžiu, pasižiūrėkite į šios dienos muzikos programą, — tarė ji, paduodama man kokią tai kortelę, — ir pasakykite, kas jums labiausiai patinka? Nepamirškite, kad dabar penkta valanda po pietų.

Ant kortelės buvo padėta data: „rugsėjo 12 d. 2000 m.“, ir ant jos buvo plačiausias koncerto programos, kurį tik man prisitėjo kuomet nors matyti. Jis buvo ir ilgas, ir įvairus; ant programo stovėjo štisa eilė vokališkų (balso) ir instrumentališkų (muzikės) solo, duetų, kvartetų ir visokeriopų orkestrinių pjesų. Tas nepaprastai apstus surašas labai nustebino mane, ir aš nežinojau nė ką pasakyt, iki ant galdudita, galinku savo ruožo pirščiuku neparodė man am tikro straipsnelio, pabrėžto žodžiais „5 valanda po piet“.

Čia aš patėmijau, kad tas milžiniškasis programos buvo paskirtas ant visos dienos ir buvo padalinamas į 24 straipsnelius, atsakančiais dienos valandoms. Skyrinje „5 valandos po piet“ buvo pažymėta mažai pjesų, ir aš nurodžiau pjesą, paskirtą vargonams.

— Smagu man žinoti, kad tamista mylote vargonus. Gal nėra kito tokio muzikos instrumento, kaip vargonai, kuris butų man malonesnis.

Ji paprasė mane parankiau atsisėst, o pati nuėjo į kitą kambario galą ir dasilytėjo vieną iš dviejų triubelių, kaip staiga kambarys prisipildė maloniais vargonų balsais; prisipildė, bet nepersipildė, todėl kad melodija buvo pilnai pritaikyta prie kambario. Vos leisdamas kvapą, aš klausiausi iki galui. Tokios muzikos, taip puikiai atžaistos, aš nesitikėjau išgirsti.

— Puikiai! — sušukau aš, kuomet paskutinė balų banga pamažėliu nyko. — Tartum pats Baehas* ypstėjo ant tų vargonų klevišius savo pirštais; bet, kur-gi yra vargonai?

— Luktelkit trupėčiuką, — tarė Judita, — aš norėčiau, kad jūs dar šito valco paklaustymet, pirmaius uždavinėjimo man klausimų. Aš manau, kad ir jums jis atrodys puikum.

Ir vos spėjo ji tą ištart, kaip pasigirdo švelnus smuikų (skripkų) balsai ir pripildė kambarį saldžia melodija, primenančia vasarinės nakties slaptinę grožybę.

Kuomet pasibaigė tas valcas, ji tarė: — Čia nėra nieko paslaptingo, kaip, matomai, tamista sau maote. Čia žaidė ne kokios dievaitės, nė dvasios, bet geros, teisingos ir nepaprastai mitrios žmogaus rankos. Kaip visus dalykus taip ir muziką mes pritaikėm prie visuomenės reikalų. Mieste yra kelios muzikališkos salės, pritaikintos prie visokeriopus muzikos ypabyių. Tos salės yra suvienytos telefonu su visais miesto namais, kurių gyventojai sutinka įnešti už muziką visai menkutę mokesį.

Galite drąsiai samprotauti, kad nėra tokių, kurie neparorėtų tokios muzikos apsteliuoti. Skaitius muzikantų kiekvienoje salėj yra toks apstus, kad nors kiekvienam iš jų, arba kruvelei jų prisieina atlikti tik mažą programo dalelė, tačiau vistiek ji yra padalinta ant dvidešimts keturių valandų, ir užtenka žaidėjų. Peržiūrėję atydziai šį muzikos programą, jūs patėmysite, kad dabar vienu laiku yra atliekami keturi nevisnodi koncertai, susidedanti iš visiška skirtingų muzikos rūšių. Jeigu jūs panorėsite išgirsti vieną iš keturių pjesų, dabar atliekamų, jums reiks tik spustelėt guzikutį, suvienijantį vielą jūsų namo su sale, kur yra atliekama toji pjesa. Programai yra taip sutaisyti, kad pjesos, atliekamos vienu laiku keliose salėse, susideda iš visokeriopus rūšiės muzikos, žaidžiamos įvairiais instrumentais ir balsais giedamos; greta su tuom yra žaidžiami įvairūs motyvai, tai rimti ir griaudūs, tai lengvi ir linksmūs, kad galėtų užganėdinti kiekvieną skonį.

— Man regis, miss Lit, — tariau aš, kad jeigu mes butumėm galėję sugalvoti tokią istaigą, kuri leistų kiekvienam savo namuose girdėti muziką, puikiansią muziką, neapribotą joku laiku muziką, pakakančią kiekvieną skonį, prasidedančią ir pasibaigiančią pagal norą, — tai mes butumėm tą skaite už didžiausią žmonių laimę ir butumėm nustoje siekti prie tolimesnių pagerinimų.

Kaip valstiečiai kovoja uz zeme ir laisve.

IŠ RUSIŠKOS VERTĖ

P. Narvydas.

Tasa.

tiečiai pasielgia kitaip: jie juos suvisu boikotuoja, tai yra, nesikreipia prie jų nė su kuo, lyg kad jų visai nebutų. „Neik pas žemskį“, — kalbasi valstiečiai viens kitam, — „tegul jis sau laisvas kortomis lošia“... Valstiečių atstovų susivažiavimas Maskvoje, aiškino, kad valstiečiai daugely vietų nutarė apsieiti, ir dailiai apsieina, be valdžios paskirtųjų teisėjų. Jie patis sau teismus pasidarė. Taip va, pavyzdžiu, vienuolikoje valsčių Charkovo gub. valstiečiai isteigė trečiųjų teismą; reikalui atėjus, abi šalys išsirenka po du teisėju, o tie vėl išsirenka sau penktą, kaipo pirmasėdį. Balašausko paviete, Saratovo gub. valstiečiai darė taip: draugovės susirinkimas sutaisė nutarimą apie tai, kad jie išsirenka sau tris teisėjus, kurie turi teisti taip, kaip jų sauzinė parodo. Ir kiekvienas po to nutarimo pasirašęs, jį pildė ir nusilenkė prieš jį; o kurs buvo teismu neužganėdintas, tai kreipėsi prie draugovės susirinkimo, kurs geriausiai bylą užbaigdavo. Idant nekenkti ponams žemiečių viršininkams kortomis lošt, kai-kur valstiečiai nutarė, uetiktai prie jų nesikreipti teismo dalykuose, bet nē neperstatyt jiems ant užvirtinimo valsčių ir draugovių nutarimus; kaip vieši susirinkimai nutardavo, taip ir budavo pačių valstiečių išpildoma. Kad ponams žemiečių viršininkams ir policijai ne kenktų ant sveikatos tankūs važinėjimai, valstiečiai nutarė neduoti jiems vežimų nė arklų. Kad neapsunkintų vyriausybės savo kaimietiškais dalykais, valstiečiai nusprendė jokių žinių nė prirodymų neduoti nė policijai nė žandarams. Negalima išskaityti visus budus, kuriais valstiečiai nutarė boikotuoti valdžią, ir tuomet laryti jos veikimą kaimuose negalimu; daugely vietų jau buvo bepasiektą išstumti valdžios įtekme, atimti iš jos tarnas ir susilpninti galėjimą gyvnot. Valdžia nuo boikoto, kiek įmanydama, ginasi. Jį nuožmiai baudžia kaimiečius, tukstančiais išpardavinėja valstiečių žemdirbystės įrankius ir ukio palarus, už neišmokėjimą mokesčių; bet ir čia sutinka atsispyrimą: nė vienas valstietis nesutinka ką nors pirkti. Valdžiai reikia darbininkų — nė vienas darbininkas neina jai prie darbo. Policijos viršininkams reikia pristovų kratas darant, arba liudininkų surašant nuginymus pievų ir tt... — nė vienas valstietis nė kojos nekelia. Valdžia nori sutaisyti kokias nors komisijas, kaip nors sutarkyti ir savotiškai sudrauginti valstiečius, bet niekas neina į tas komisijas, kaip ir dabar dedasi su žemės tvarkimo komisijomis. Ypač pasekmingai valdžios boikotavimas einas ant Kaukazo. Taip, pavyzdžiu, Gurijoje (pās gruzinus), bėgyje 1903-1905 mm. apskričių teismų istaigose nesinagrėnoje nė viena byla. Valstiečiai vyliasi, kad tokio visišalinio boikoto budu, jie privers valdžią įjausti, kad ji yra nekinga: privers, susirinkus ką užgyveno, prasišalinti sau.

Kova su tamsiomis spēkomis.

Greta nelaisvės tarnų (kareivių ir tarnų samdytu, apmokamųjų (policijos ir činauninkų), valdžia turi da ir liuosnorius. Šitie tarnai, tai yra tie žmonės, kurie dabartiniame rėde gyvena gana gerai ir liuosai: kuriems minių tamsumas ir nerėdingumas žmonijoje duoda galę apsukti, apiplėsti kitus, ir gyventi svetimu trinsu, nieko neveikiant. Jie bijosi, kad liuosai, apšviesta liudis nusikratys jaisiais, kaipo vodingais siurbėlėmis, ir tada prisėis galas jų sočiam, be rūpesčio dykavimui. Prie tokių laisvanorių tarnų reikia priskirti daugelį ypātų iš mūsų dvasiškių ir daugelį visokių kromininkų, viešbutininkų, padračiukų ir visus tuos, katrie už vis labiaus pasaulėje myli nuosavį kailį beje rupinasi tik tai savo nauda, ir vardan savo ypatingos gerovės, aklai yra pasišventę pirkliauti savo artymc kranju. Šitokie žmonės gali valstiečiams atgabenti ir atgabena, jųjų kovoje už žemę ir laisvę nė mažai blėdies. Vieni, pavyzdžiu, kunigai, apkvailina mažiaus susipratusius valstiečius, apsakindėdami visokias nebutybes ir melnuodami ant karžygių už laisvę. Kiti, pavyzdžiu, kromininkai ir viešbutininkai, nugirdo pačius akluosius ir tamsiuosius valstiečius, surenka taip vadinamąją juodąją šimtinę ir nukreipdami tamsiosios liudies atydytą nuo tikrųjų jos priešų, mokina mušt žyduis, mokytojus, gydytojus, darbininkus ir inteligenciją, pasakodami, kad nuo jų viskas pikto atsitinka dabar Rusijoje ir tt... Valstiečiai ir tokieims liuosanoriams valdžios tarnams duoda gerą atspirtį.

1. Kova su dvasiškių. Vasarą prabėgusiojo meto kaip kuriose vietose Ekaterinoslavo gub., valstiečiai apkaltino kunigus ten gyvenančius už tai, kad jie susitarę su dvarininkais ir valdžiomis, pradėjo sustatyti ir pasirašyti nutarimus, kad girdi negalima esą atimti žemės nuo bažnyčių (cerkvijų) ir jų tarnų. Tuom pat laiku svenčiausias sinodas jan patėmijo tą bruzdėjimą ir išleido pō vyskupystes aplinkrašti, kuriame, tarp kitko, nurodo ant to, jog kaimuose už-

gimė tarpe valstiečių neprielankumas dvasiškių. Tas neprielankumas išsireiškė ypatingai mokesčiuose, nes daugely vietų valstiečiai atsisakė dvasiškių mokėti už bažnytinis patarnavimus, — tomis kainomis, kurios nuo seno buvo vadinamos: „sventu senovės papročiu“: o rinkimai aukų (kruopų, miltų, sviesto), visai tapo panaikinta. Iš Čerepoviecko pavieto pranešė, kad viename tolimųjų užkampių, vietinis kunigas pradėjo sakyti pamokslus juodašimfiškoje dvasioje, nurodydamas, tarp kitko, žinomas valstiečiams ypatingas, kurių veiksmą jisai išpeikė. Parapijonai ten pat jam užprieštaravo, sakydami, kad tas ypatingas jie skaito už pačias teisingiausias ir geriausias, ir užprotestavę priešais jo pamokslą, visi išėjo iš bažnyčios, išsivezdami dagi ir vaikus. Maskvos gub. atstovas pasakojė sekančiai: „Popas sakė pas mus pamokslą apie tai, kad reikia nuslopint visą valstiečių judėjimą; mes nuėjom ir pasakėm, jeigu jis tokius pamokslus da sakys, ir toliau, tai tegul daugiau nekaldėja po parapiją. Jis atsiprasė, pasidarė šnekus, ir sekančią nedėdienį atlaikė pamaldas už kritusius kovoje karžygius. Kitas atstovas, taip pat Maskvos gub., šiaip pasakojė: „Mūsų kunigas apskundė bažnytinį seniuną, kad jis blogai viską rėdąs. O dalykas mat buvo tame, kad tas seniunas man (atstovui) padėjo darbuotis. Aš pavadinau kunigą ant susirinkimo ir klausiau: O kaip, ką tu kalbėjai? Jis pradėjo visai suktis, kad išsiteisint. Jam įakis buvo darodytą, kad meluoja. Kada valstiečiai perprato dalyką, tai susistatė nutariną, kad seniunas geras, o kunigą reikia prašalint“.

2. Kova su juodašimfiškio. Dar mažiaus bėdos valstiečiams kovoti su kitais juodašimfiškiais, kurie melavimais ir kitokiomis suktybėmis stengiasi pasėti neapikantą tarpe valstiečių ir apšmeižti laisvės kovotojus. Štai vienas atsitikimas iš daugelio: miestely Siverinovka, Odesos paviete, atėjo tris jannikaičiai, apsitaisę gimnazistų formoje, ir pradėjo dailint atsišankimus, kurstančius prie skerdynės cicilikų ir kitatančių. Valstiečiai sumušė „gimnazistus“ ir tie pasiskubino apšleisti miestą. Susipratimas ir aštrų atspirtis, kurią juodašimfių vadnai sutinka iš pusės susipratusiųjų valstiečių padarė tą, kad vis daugiau ir tankiaus juodašimfių žabangai išira, nes valstiečiai nebesiduoda įvesti. Neveltui į paskutinėsius skerdynes valdžiai prisitėjo įtraukti daugiau kareivių ir policijos bei paprastų plėšikų ir žmogžudžių. — Bet ir tas nesustabdo juodašimfių spēkos nuo puolimo žemyn.

Kovos pasekmės.

Bet dar nė vien čia randame valstiečių pergale ir džiaugsmą. Vis tankiaus ir tankiaus atsinaujina praėiti atsitikimai, kurie parodo, kad valdžios stovai nė silpsta, kad jos rėmėjai nyksta, kad darbo liudis greitai pasidarys savo buvio viešpačiais ir gaus progą surėdyti gyvenimą taip, kaip jiems pasidaboją.

Maištai armijos kareivių ir jurininkų vis tankiaus ir nuožmesni pasidarė. Vis tankiaus ir tankiaus kareiviai atsisako šauti į žmones. Valsčių sargybiniai pulkais sprunka nuo tarnystės. Petrovsko paviete buvo net toks atsitikimas. Valstiečiai pradėjo arti dvarininko žemę; pribuvo žemiečių viršininkas su kazokais ir sargybiniais; pašnekėsia su val (Toliaus bus).

KAPITALISTO PUOTA.

Linksmiau merginos! gerkit, dainuokit!..
Nėr ko čia liusti—viskas ramu!
Tepeikia liudis, jai tik to reikia!
Nepasieks gandas mūsų namų!..
Mūsų turtas—auksas!.. Ko užia minios?
Ko jos ten klykia?.. Kas jas supras?..
Mes turim laimę, mes turim auksą—
Jis mums pasaulio grožę atras!
Mes galim aukso vainiką pinti—
Ir už jį pirkti garbę minios...
Pavergsim vyrų daugybės šlovē—
Mums gerą vardą moters parduos!
Auksas—galybė!.. Drąsiau tad žengkim!
Minkštus į šalį meskim jausmus!
Te mums nerupi, kad kas ten skęsta—
Baisius kad kenčia kas ten jausmus...
Kad kas ten šąla, trokšta, badanja.
Kad kur išbalę verkia vaikai...
Nieka! Mes, turčiai, verkt neprivalom!
Draskykit, plėškite, imkit, draugai!
Puiku gyventi!... Merginos myli—
Už aukso gryno pilnas saujas...
Ei, vyno! vyno!.. Merginos, gerkit!
Šampanas meilės kelią suras!
Linksmiau, merginos! gerkit, dainuokit!
Nėr ko čia liusti—viskas ramu—
Te reikia liudis—juk jai tas reikia!—
Nepasieks gandas mūsų namų!

Rok.

* Kuomet šitas buvo parašytas, man pasakė, kad ir toji yda bus prašalinta, todėl kad greitai laiku dėl kiekvieno kaimo bus pravesta atskiros triubų eilės.

* Sebastijonas Baehas, garsus Vokietijos organistas ir skripiorius, paeinas iš ilgos muzikantų pakalenijos, 1685-1750 (Vert).

(Toliaus bus).

A. M. Martus

Jei geri DEGTINE, tai d'el uzilkyimo geros sveikatos gerk **McHenry** nes šita Degtine geriausi ir teisingiausi Daktarai pripazino uz sveikatsia. Ji yra seniausia degtine Suv. Valsijose, pradeta 1812 m. Pareikalau jant iems ja nusimnciu tiesiok is Bravoro, delto kad Zmones gautu tikra, cista ir sveika degtine. A.M.MARTUS

302 Broadway, New York City.

PATENTS

60 YEARS' EXPERIENCE
TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS &c.
Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. HANDBOOK on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American**. A handomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms \$3 a year, four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co** 361 Broadway, New York Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

Revolucijos Paveikslas

„Prie Lietuvos“, didelis paveikslas, 23 ir 28 colių, perstato atsitikimą Lietuvoje 1906 m., kaip revoliucijonieriai drasko maskolišką konceteriją. Labai dailus paveikslas pilnuose daznose, su žaliuojančiais laukais ir mėlynu dangum ir tt. Tokio lietuviško paveikslas da niekur nėra. Reikalingi agentai. Prekė 1 doleris. Adresukit: **Lithuanian Art. Association** Bx 133, Shenandoah, Pa

Lietuvizskas Ziegormeistras.

Sziuomi užsiimu jau 18 metų.
Praneša visama Lietuviams, kad uždėta didelė krauntyve visokiu dizegordiu ir siedi, kaip to, iskerodziu stentiu, kiseniniu cyto auko vyriskiu ir moteriskiu su graziom kvietkoms ir t.t. Visokiu ziedu zibubniu ir seip nesiot vaikiname ir merginoms didellam pasirinkime ir na prienamam preke. **VISOKIU MUZIKOS INSTRUMTU.**
Skrepka, armonika, stromu, klarneta, brity, druknojamu maszinu ir parsonu. Teispigi dizegordiu raius pataliesu.

M. MINKUS, kampas Hancock ir 236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

PRETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu, Prekė \$10 uz butsa. Prekis apmokamas
H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.
317-319 Grand St., Telephone, 1122 W. Williamsburg

GERIAUSIA UZEIGA PAS VINCA ŽARSKĮ.

Laikau puikioje vietoje Saliuna, uz laikau skaniausius gerimus, Aly, Arielka, visokj Vynu ir kvepenčius Cigarus. Lietuviai nepamirskite atsilaukyti pas savo tautietj po Numeriu **111 Wythe Ave.** Brooklyn, N. Y.

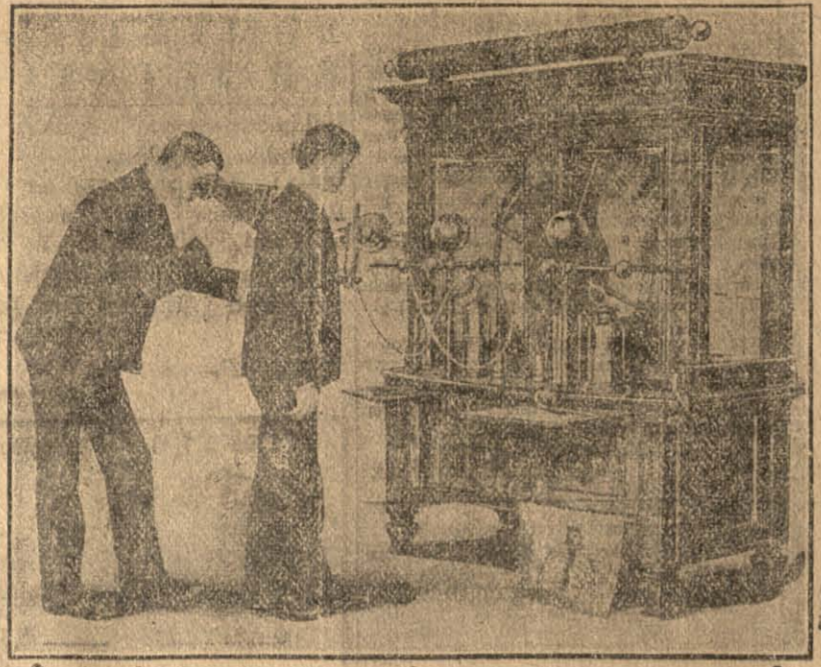
PLYMOUTH NATIONAL BANK,

East Main st., Plymouth, Pa.
KAPITOLAS.....100.000
PERVIRŠIS.....20.000

Tris procento mokame ant padetu pinigų. Bus ismoketa ant kiekvieno pareikalavimo. Gerusia uztikrinta ure diska banka.
John R. Powell, Presidentas.
John J. Moore, Vice-President.
R. J. Faust, Jr. Kasierius.

PUIKIAUSIS SALIUNAS JONO RAISO,

Skanus Alus, gardi Arielka, visokis Vynas ir kvepenči Cigarai.
Lietuviai, reikale uzlekit pas savo tautietj, o visada busit uzganedinti.
769 Liberty Ave. Kampas Shepperd Ave. **BROOKLYN, N. Y.**

Lenkiskas gydytojas is senos tovyne yra savininku, sugabiu elektrisku naudingy masinu, kaip matote ant paveikslu, kur atejus pas ligoni perziuri ir atranda liga ant kurios serga.
Ypatingai isgydyma visu uzsisenėjusiu ligu kronisky, vyrų, moterų ir vaikų. Jeigu esate serganti ir reikalaujete daktariskos pagalbos tai nesiduokite netikriems gydytojams, kurie garsinasi duoda rodą dovanai, tik uz gyduoles turj uzsimoket ir tokiu budu isvilioja. nuo \$3000 iki \$100.00
Aš praktikuoju su pasisekimu jau daugelis metų ir užsipelniau simpatija ir prielankuma su savo geru pasielgimu, o kas svarbiausia del musų žmonių tai su pigumu. Negalima uztikrinti arba gvarantuoti, kaip kiti kad daro del istraukimo pinigų, bet galite buti uztikrinti, jeigu yra isgydoma liga, tai isgydau kiekviena tuojaus be uzvilkinimo ir dideliu iskašciu. Duodu ir nepaprastas gyduoles, kurios pargabentos is seno kraujaus spėjajalskai.
Kurio serganti negali asabiškai atsilaukyti tai rašykite laiška aprasydami savo ligą ir skaudėjimą, tada apreiskiu isgydymą ir kaštus isgydymo jeigu ligonis tinka ant to, tai tuojaus pasiunčiu gyduoles ir reikalingus daiktus del ligono ir aprasome vartojama gyduoliu. Isgydė jau ne viena mano gyduoles, ta liudija laiskų padekavones gautos nuo tautieciu. Gydui teipgi patrukima, rapture be operacijos ir pertraukimo darbo.
Nesiduokite apgadinėti aptekoririams, kurie sau duoda vardą daktaro ir gydo kaipo daktaras. Ligoniai nesijausdami geriau kreipiasi pas daktara, su kuriuo daktaras turi daugiau darbo negu su ligediu, kuris tiesiok kreipiasi pas daktara. Ligai užėjus nepamirskite, kur savo kalba galésite susikalbėti.
43 S. WASHINGTON st. WILKES-BARRE, PA.
Europiskas ir Amerikonisiskas elektriskas gydymas.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 12 iki 4 po piet; vakaisais nuo 6 iki 10. Naujas Telephonas 1005. Senas Telephonas 659B

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageidaujama knyga, jau isėjo is spaudos, lietuviskoje kalboje. Ji parašyta vieno geriausių Amerikos raštininkų.
Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama, kad jau isversta į 18-ka visokių kalbų. Mums tuom aktyvesne, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo islipimo is laivo ir visą gyvenimą Amerikoje kaip zerkole — perstato.
Perskaite Raista, geriaus pažisi Amerikos gyvenimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių paslaptis; ir atrasi kaip padaro apgavikai didelius pinigus. Daug kytrumo.
Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariskai apgandineja darbininkus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, nustume į paleistuvystę, ir kaip mėsos skerdinyčios, primašo visokių biurybių ir nuodijant žmones.
Raistas didelė knyga ir nors daugiau prekioja bet sumažėjus darbams, o tturint laiko žmonės labai nori ta knygą skaityt, tai nuleidau tik uz 1 dol. Paskui pabrangs. Siunčiant pinigus adrisuot:
J. NAUJOKAS, Madison Sq. Sta. box 189, NEW YORK CITY.

GERIAUSIA UZEIGA LIETUVIAM pas JONA KULBOKA.

Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvepenči Cigarai.
TURIU AGENTURA Parduodu Lotus, ir Namus, puikioje vietoje, ant gerų islygy, galima pirkti uz pilna preke ir ant ismokesciu. Perkant uz pilna preke 15-ta procenta numazina. Si puiki vieta randasi **LINDEN, N. J.** Nuvažiavimas dovanai.
Reikia daziznot pas **AGENTA JONA KULBOKA** 74 Grand Street, kampas Wythe Av. Brooklyn, N. Y. Vietoje, reikale uzlekit pas savo tautietj, o visada busit uzganedinti.
JONAS KULBOKA.

HOTELIS VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plymouth, Pa. Uzlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenči cigarai. Sale del draugysciu ir seip susirinkimų. Reikale kreipkitės pas savo tautietj **VINCA DAJNĮ.**
MESINYČIA Uzlaikau kasdien sviezia mėsą, kiauliena, veršieną, jautieną, avinieną. Kumpiai sviezi, rukyti, došry galima gaut visokiu dideliu pasirinkime.
A. Adzgauckas, 204 Main st. PLYMOUTH, PA.

SVEIKATA IR LAIME

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga „Vadovas in Sveikata“

Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimančių reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laime!
SZITA KNYGA PARASYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dabartinė laida, su daug pridejimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip buti sveiku, nuo ligu apsisergeti, išsigydyti ir akvyu paslapybiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingu; pripildyta padidinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.
Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergaleti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.
Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smaguma, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susituo-kimę ir kaip moket apsviesti, kad buti laimingu. Lygiai daug pamokiniu jaunimui, kad per lytišką isdykuma nepasigadytu, nenupluty protiskai, lytiškai ir ant sveikatos.
Kiekvienas skyrius šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mes rodijame skaityti apie Dispepsija, Reumatizma, Plančių ligas, Sirdies ir Inkstu, Kepeny, visokias Vyrų ir Moterų ligas. Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvenimas, tegul pasiskubina ta knyga. „VADOVAS I SVEIKATA“ parsitraukti, nes netrukus ir ši pasikutine spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus issisklaidys. Ta knyga reikalinga turēt kiekvienoj šeimynoj ir pavionioms ypatoms.
NORS PASKUTINĖS LAIDOS DAUG TUKSTANČIU EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS, bet kad ji išduota visuomenei, tai kiekvienas apturės ją **dovanai**, kuris tik atsigs 10 centų markoms už pri-siuntimę ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS I SVEIKATA“ gaus (ta knyga), kuri jau daug gyvasių išgelbėjo ir gero padarė; už tai ji ir naudinga visiems.
VISADA ADRESUOT: **Rašyk tuojaus, kadangi ir šita paskutine laida netrukus išisbaigs.**

Telephonas 8 S.
P. V. Obiecinas & Co
Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir ston-čiu pinigų vieno dalis svieto. Daviernetis (pavertimus risti) atlikimai reiskai an Masho-ffose valdzia. Ismanau visokius piniguan-amerikoniskių ir t. t. Darau apsigerešimus nuo ugler (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu buti atkylavnei nžalkyti „kastigarnoje, togu saukiant prie manų, o as ji isliuosomsit.“
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietj, o busite uzganedinti.
Telephonas 317 Williamsburg.
Teisingas, senas saliuinikas Brooklyn
AUGUSTAS KALVAITIS, 484 Metropolitan Ave. ir kampas Rodney str. BROOKLYN, N. Y.

M. ROSENBAUM

Geriausė del Lietuvių Agentura ant visos **Philadelphios.**
Pardadam LAIVAKORTES ir TIKETUS GELZKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesimus kiekvinoj dalyje svieto ir siunčiam pinigus greitai ir pigei.
Susišnekam visokiose kalbose. Pingus priimam ban kon ir ismainom. Visame duodam prieteliską rodą.
Musų Ofisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

Lietuvizskai--Lenkiszka Banka

Parduoda Laivakortes sz Amerikos į Europą ant geriausių Laivų, Hamburg, Rotterdam, Bremen, Antwerp Havre Liverpool, Neapol ir tt.
Parduoda tikietus visais gelzkeliais į visus miestus visam sviete.
Siunčia pinigų į visas svieto dalis greitai ir už pigiausių preke. Per ka, parduoda ir ismaino visokius pinigus paga, dienos kursą.
Atlieka visokius reikalus senam kraszte.
GALIMA SUSISNEKET LIETUVISKAI IR LENKISKAI.
Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedeldienjais nuo 9 iki 12 ryt
A. HURWITZ, 100E. Main str. 42 E. Market Str. 203 Lackawanna Ave **PLYMOUTH, PA.** Wilkes-Barre, Pa. SCRANTON, PA. 33-35 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

Isidor Glou. Parduoda laikrodzius eleninius ir kiseninius vyriškus ir moteriskus, ziedus, bransoletas spiltus ir visokius auketinius daiktus, teipgi uzlaikau jaq talaym. Viskas uz pigiausia preke.
102 Main st. Plymouth, Pa.
Antanas Staszauckas. Laikau puikioje vietoje Saliuna, uzlaikau skaniausius gerimus ir kvepenčius Cigarus. Lietu-čiai nepamirskite atsilaukyti pas savo vientautj, No 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st. EAST PLYMOUTH PA.

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILISAUSKO.

Laikau visokius gerimus, kaip to Alų, degtinę, visoki vynu, porteri ir kvepenčius Cigarus.
Prieš tam laikau krančystę, Ste-žiuotus siutus dirbu pagal veltansia mada, už prienamą preke. Reikale nepamirskit savo lietuvj.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o krančystė viršui.